

2 melléklet: gazdasági füzet és heti rádióműsor

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 3. szám.

Január hó 15.

Január hó 31-ig fel lehet mondani az úgynevezett „megrögzített” adót

**Mi az a „megrögzítés”? – Hogy kell kérni az adó
leszállítását és hová kell benyújtani a kérést?**

Szepessy Mihály dr., budapesti ügyvéd, adóügyi szakértő, január hó 8-án *Adóügyi tájékoztató* címmel előadást tartott a rádióban. Előadásából az alábbi részleteket közöljük:

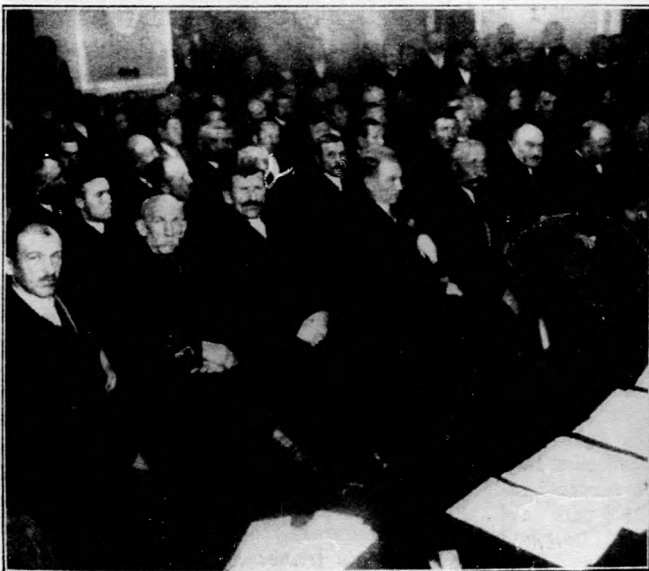
Az adófizető polgárok legtöbbször a legfontosabb feladat január hónapban járul. Ebben a hónapban kell eldönteni az adózó polgárság legnagyobb részének, vajjon a múlt évre megállapított *jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adót* elfogadja-e a folyó esztendőre is, vagy pedig a pénzügyi hatóságoktól az adók *leszállítását* kéri. Az adóközigazgatásban a *jövedelem-, vagyon és általános kereseti adó* átírását a következő naptári évre *adó-*

rögzítésnek nevezik, ami azt jelenti, hogy azoknak az adófizetőknek, akiknek *jövedelmét, illetőleg keresetét* az adóhatóság végérvényesen évi 10.000, *vagyonukat pedig 200.000 P-nél* nem magasabb összegben állapította meg, *nem kell bevallást készíteni, adójukat* nem kell újból megállapítani, hanem ezeknek az úgynevezett *kisadózóknak* a múlt évre jogérvényesen kivetett *jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adóját a folyó évre változatlanul át kell írni.*

Ettől az általános szabálytól eltérően *új kivetésre* kerül sor a következő esetekben: 1. Ha a múlt évi kivetés folyó évi február hó végéig *jogerőssé* nem válik; 2. ha a múlt évi

adókiivetés nem teljes, hanem *csak* az üzleti év alapján történt; 3. ha az adózó *más városba, illetve községbe* költözött, vagy az elmúlt évben *foglalkozást változtatott*; 4. *ha az adózó január hó végéig új adóbevallást ad és kéri, hogy a folyó évre a hatóság újból állapítsa meg adóköteles jövedelmét és adóját. Ez azt jelenti, hogy az adózó maga mondja fel a múlt évi adóját.*

Ha a mezőgazdasági termények, nemkülönben az állatok ára és értéke katasztrofálisan leesett; a termény- és az állateladásból a bevétel a múlt évben kevesebb volt, mint az 1931-ik évben; több teher után több kamatot kellett fizetni, úgy tehát minden mező-

Félezer kisémbere a Faluszövetség tanácskozó termében.

gazda jogosan mondhatja fel jövedelem adóját.

Az adófelmondás iránti kérelmet, amely bélyegmentes, szabályszerű adóbevallás elkészítésével kell előterjeszteni és azt annál az adóhivatalnál kell beadni, melynek területén az adózó lakik. A kérelmet, vagyis az adószámlítás jogosságát indokolni kell. Ilyen indok lehet: *elemi kár, baleset, az előző évinél alacsonyabb értékesítési árak, különféle veszteségek* stb. Az is indokul szolgálhat, hogy az adó már a múlt évben is túl magas volt. A felmondási kérelmet nem szükséges egy fél iv papíron szabályszerű formában megszerkeszteni, hanem elégséges, ha magára az adóbevallási nyomtatványra, a címlapon, az adózó rávezeti a következő előterjesztést:

Tekintetes m. kir. Adóhivatal!

Felmondom a jövedelmi (illetőleg kereseti) adómat az 1933. évre, mivel a terményárak súlyos esése következtében jövedelemem lényegesen csökkent, vagy elemi csapás ért, de a károm biztosítás hiányában nem térült meg és a többi.

Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a jövedelemadó bevallásnál pontosan tüntessék fel a megfelelő rovatban, hogy mennyi adót fizettek a múlt esztendőben és hogy mennyi kamatot fizettek a tartozásuk után; a vagyonadóra vonatkozó bevallásnál pedig a köztartozások összegét. Leghelyesebb, ha az adózó mindjárt a bevalláshoz csatolja az adóhivatal vagy a jegyző bélyegmentes bizonylatát az adófizetésről és a bank (takarékpénztár, hitelszövetkezet) igazolását a múlt évben fizetett összes kamatokról, járulékokról és az adósságnak az 1931 december 31-én fennállott összegéről. A bevallások pontos kiállítása azért is fontos, hogy az adóhivatal abból meggyőződést szerezhesen a jövedelem, illetve vagyon megfelelő csökkenéséről.

Az adófelmondás iránti kérelmet bélyegtelen beadványban február végéig minden indokolás nélkül vissza lehet vonni.

Az adótörvények és rendeletek nemcsak arra adnak módot és alkalmat, hogy az adó a folyó évben a lecsökkent jövedelemmel arányba hozassék, hanem az iránt is tartalmazznak megfelelő rendelkezéseket, hogy a már kivetett és jogerős, de még be nem fizetett jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adót leszállítani, illetőleg teljesen elengedni is lehessen.

BELPOLITIKA

A kormány összetételében változás történt, amennyiben Puky Endre külügyminiszter lemondott állásáról és addig, amíg helye betöltést nem nyert, a külügyminisztérium vezetését Gömbös Gyula miniszterelnök veszi át. Külügyminiszter-jelöltnek Kánya Kálmán berlini követünket emlegetik. Puky Endrét a Kormányzó Ur a Közigazgatási Bíróság elnökévé nevezte ki Wlassics Gyula báró helyébe, akit a kormány saját kérelmére felmentett elnöki tisztje alól és egyben a felsőház örökös tagjává nevezett ki.

Imrédy Béla pénzügyminiszter január hó 10-én, kedden Genfbe utazott, ahol Magyarország pénzügyi helyzetével kapcsolatban folytat fontos tanácskozásokat.

A napokban zajlott le a magyarországi Szociáldemokrata Párt kongresszusa, amely bővelkedett parázs jelenetekben. Kiderült, hogy a párt körében távolról sincs meg az egyetértés és különösen heves kifakadások hangzottak el a pártvezetőség tagjai ellen, akiket a párttagok azért támadtak, mert hatszobás lakásokban laktak és hatalmas jövedelmeket húznak. A kongresszus folyamán különben zajos jelenetek játszódtak le, melyek egyes alkalmakkor tüntetésszerű jelleget is öltöttek, úgy hogy a kiküldött rendőrtisztviselő többször kénytelen volt beavatkozni.

A Csongrádon legutóbb megtartott képviselőtestületi választásokon a közös listával indult nemzeti és polgári alapon álló pártok hatalmas győzelmet arattak a szociáldemokratákkal szövetszített független kisgazdapárt felett.

Az egyik francia napilap terjedelmes cikket közöl Gömbös Gyula miniszterelnök nyilatkozatáról, melyet a lapnak adott a közép- és kelet-európai államok együttműködéséről. A miniszterelnök kijelentette, hogy a belpolitikai reformok mellett Magyarország külpolitikai kapcsolatainak kiépítésére veti a súly és arra törekszik, hogy Magyarország minél barátságosabb és közvetlenebb viszonyba léphessen szomszédaival. Köszönetet mond Franciaországnak azért a támogatásért, melyet az ország gazdasági helyzetének javítására francia részről élvezett és rokonszenvének ad kifejezést a francia nép iránt.

A Prónay György báró lemondásával megüresedett megyaszói kerületben január hó 10-én volt a képviselőválasztás. Két jelölt indult a küzdelemben: Serényi László gróf független kisgazdapárti és Csizmadia Lajos bihari kisgazda, aki a nemzeti radikális párt programjával lépett fel. Serényi László gróf 5881, Csizmadia Lajos pedig 1672 szavazatot kapott s így Serényi 4209 szótöbbséggel lett a megyaszói kerület képviselője.

Az új falusi polgár

Lapunk más helyén tudósítást közlünk arról az értekezletről, mely január hó 9-én folyt le a budapesti és a fővároskörnyéki tejforgalom újabb szabályozása tárgyában. Nem kívánunk ezuttal behatolni a tejkérdés szerteágazó és sok súlyos érdeket érintő szövevényébe. Hisszük, hogy a földművelésügyi miniszter — aki már több ízben kifejezésre juttatta, hogy megnyugvást óhajt teremteni ebben az ügyben — meg fogja találni a leghelyesebb, legigazságosabb és a tejtermelők érdekeit leghatásosabban istápoló rendelkezést.

Ami bennünket most arra készítet, hogy olvasóink figyelmét rátereljük: egészen mástémészeti. Az értekezleten a falusi kisemberek — tejárusok és tejtermelők — sorából számszámosan éltek a szólás jogával. Ezek a felszólalások annyi meglepő tájékozottságot és kifejezési készséget, olyan biztos fellépést és higgadságot árultak el, hogy hatásuk nyomán az ember szeme elé kirajzolódott az — új falusi polgár képe.

Nem lennénk ösztönték és bárki hittelgéllyel vádolhatna meg bennünket, ha elhallgatnánk, hogy ez az új falusi polgár ma még nem lelhető meg minden falu minden házában. Annyi azonban bizonyos és örvendetes, hogy minden falu sok házában már megtalálhatjuk őket és mindig többen és többen emelkednek erre a magaslatra a tájékozatlanok, maradiák, a megszakás, közöny és fásultság rajjai közül...

Hiába erőszak és hiába a terror...

Európa egyetlen kommunista országában, Szovjetországban, ismét kudarcra jutott a gabonabeszolgáltatás rendje. Ott tudniillik, a kenyérnekvalót ma is rekvirálják. A földműveseknek megengedték ugyan, — mivel nem volt foganatja sem erőszaknak, sem golyónak — hogy kis földjeiket maguk művelhessék, de ugyanakkor nagybölcsen megparancsolták, hogy a természetellenes részét be kell szolgáltatni a bolsevista kormánynak. A rendeletet azonban az elmúlt év őszén sem sikerült eredményesen végrehajtani, mert a földművesek kerülő utakon maguk iparkodtak értékesíteni a maguk verejtékének gyümölcsét... Hiába beteg agyak hóbortja, hiába erőszak és terror: a tulajdonserzésnek és tulajdonmegőrzésnek ösztönével születik erre a világra az ember és semmi sincs, ami a lélekből ezt az ősi ösztönt kiirthatná. Azaz egy mód mégis lenne: ha az orosz kommunizták a földművelő népet mindegyeszig kiirthatnák... (m.)

Olvasd, ajánld és terjeszd a

VASÁRNAP-ot!

VILÁGKRÓNKA

A közeljövőben Genfben tartandó világgazdasági értekezlet előkészítő tanácskozásai már megkezdődtek. Az egyik kiküldött megállapította, hogy a gazdasági válság még nem érte el mélypontját és a helyzet javulásának még semmiféle előjelét nem látjuk.

Titulescu román külügyminiszter a napokban keresztülutazott Budapesten és a magyar újságírók előtt meglepően barátságos nyilatkozatot tett. Kijelentette: *határozott óhaja és kívánsága, hogy létrejöjjön a magyar-román barátság, még pedig őszinte és tartós barátság, amelyet nemcsak magyar, de román szempontból is kívánatosnak tart.*

Coolidge, az Északamerikai Egyesült Államok volt elnöke, aki 1925-ben került ebbe a nagy méltóságba, váratlanul meghalt. Valamikor rendkívül nagy népszerűségnek örvendett, mert kormányzása alatt érte el Amerika gazdagságának tetőpontját. Az 1929. évi választáson nem választották meg újra s azóta egy nagy biztosító társaság igazgatója volt.

Spanyolországban ismét fellángolt a harc: a kommunisták összeesküvést szerveztek a jelenlegi szocialista kormányzat ellen és több városban véres összeütközésekre került sor. A köztársasági csendőrségnek és rendőrségnek csak több napig tartó küzdelem után sikerült a lázadást, legalább is egy időre elfojtani, a harc azonban mindkét oldalról számos ember életét és sok sebesülteket követelt áldozatul.

A japán-kínai ellentétek ismét véres háborúra vezettek. A japánok ezuttal jelentékeny haderővel vonultak Sang-Hai-Kvan kínai város ellen, amelyet több napig tartó tüzérségi előkészítés után el is foglaltak. A japánoknak ez az újabb offenzívája beláthatatlan eseményeknek a kezdetét jelentheti és ha a nagyhatalmak beavatkozása sikerre nem vezet, Keleten ismét teljesen felborulhat a béke és a mult évinél is sokkal nagyobb arányú háborút idézhet elő. A japánok már a több ezer évvel ezelőtt épült kínai falon belül folytatják hadműveleteiket és Kína volt fővárosa, Peking felé akarnak előnyomulni. Kína elkeseredett ellentállást fejt ki és a nagyhatalmak előtt Japánt teszi felelőssé az eseményekért.

Cyrrill orosz nagyherceg, az orosz uralkodóház jelenlegi feje, kiáltványt bocsátott ki, melyben felhívta a vörös hadsereget, hogy vessen véget a kommunisták önkényuralmának.

Az orosz cseka (titkos rendőrség) az 1917. és az 1929. évek között 460 ezer embert végeztetett ki, mint egy francia lap írja.

Romániában kormányválság fenyeget. Maniu Gyula miniszterelnök ugyanis teljesen azonosította magát

belügyminiszterének állásfoglalásával, aki azt követelte, hogy a király távoítsa el a rendőrfőnököt és a csendőrség főparancsnokát, akiknek működésével nincsen megelégedve. A király eddig megtagadta a miniszterelnök kérésének teljesítését és most az egész kormány lemondásra készül.

Olaszország és Albánia vámszövetésre lép egymással: ez a hír nagy riadalmat keltett Jugoszláviában. Ha ez a hír valóra válik, nagy veszedelmet jelent Jugoszláviára nézve, mert a Balkánon az olasz politikának amúgy is erős befolyása még jobban megszilárdul.

A szerb uralom alá került Szabadka város 10.000 holdas birtokával újabb merényletet akar elkövetni a jugoszláv állam a magyarság ellen. Mivel a birtok közvetlenül a határ mellett fekszik, államvédelmi szempontból a jugoszláv sajtó azt követeli, hogy a város birtokát megbízható szerb telepeseknek juttassák és ezzel a ténnyel indítsák meg a délvidék elszlávosítását.

Reviziót!

Sydenham lord, az angol konzervatívpartíi főrendek vezére, a magyar nemzet igaz barátja, a következő üzevetet intézte a magyar sajtóhoz:

— Az évforduló alkalmából a legmelegebben üdvözlöm Magyarországot és a nemes magyar nemzetet. Tiszta szívből őszintén kívánok nekik minden jót, elsősorban azt, hogy a trianoni békeszerződés revíziója haladéktalanul a világ közvéleményének gyújtópontjába kerüljön. Ha talán nem is remélhetjük most a határok pontos visszaállítását, azt hiszem, hogy a Magyarország javára teendő jelentékeny módosítások a gyakorlati lehetőségek sorába jutnak.

Nicolas Murray Butler, egy amerikai egyetem elnöke, legutóbb megállapította, hogy a most folyó vám- és kereskedelmi háború éppen olyan súlyos rombolásokat végez, mint a katonai háború. Az Egyesült Államok kormányának haladéktalanul kezdeményező lépéseket kell tennie a háborús adósságok okos megoldása felé. Ostobaság azt állítani, mintha a háborús adósságok törlése az amerikai adófizetők terheit hárítana. — Husz amerikai vezető egyéniség Roosevelthez, az Egyesült Államok új elnökéhez, felhívást intézett, amelyben a vámtarifák kölcsönös mérséklését és a háborús adósságok kérdésének azonnali elintézését ajánlja.

Illés Imre, kunszentmiklósi polgár,

aki vershen és kulacsal a kezében köszöntötte fel a mozilátogató közönséget az új esztendő első hetében. A hangosfilmet a Magyar Filmroda készítette és a magyar híradó keretében bemutatták minden moziban.

Borah szenátor, az Egyesült Államok külügyi bizottságának magyarbarát volt elnöke, a szenátusban tartott beszédében kijelentette, hogy a háborús adósságok kérdésének rendezésével együtt a békeszerződések revízióját is el kell intézni.

Gazdasor külföldön

Az oláh igazságügyminiszter most tette közzé az eladósodott gazdák szanalására vonatkozó adatokat. A 10 hektáron (körülbelül 17 katasztrális hold) aluli földtulajdonnal rendelkező kisbirtokosok közül majdnem két millió és 500 ezren kérték a törvény által előírt kedvezményeket. Ennek a hatalmas gazdatömegnek adóssága közel 38 milliárd leura (körülbelül 1 milliárd és 330 millió pengőre) rug. Az adósok birtokállománya több mint a felét teszi ki a 10 hektáron aluli birtokok egész állományának.

A francia képviselőház 650 millió frankot (körülbelül 149 és fél millió pengőt) bocsátott a földmivelésügyi miniszter rendelkezésére a gabonaárak megjavítása céljából. Az összeg felét buzavásárlásra, másik felét pedig alacsony kamatozású kölcsön nyújtására fordítják.

A jugoszláv kormány rendeletet adott ki az adósok védelméről. A jövőben új rendszert vezetnek be: ugyanis, mielőtt a pénzügyi zavarokkal küzdő adós kénszeregyességet kér, vagy csödöt jelent, követítésre kérheti fel a kerületi törvényszéket. Az adós megnevezheti azt a személyt is, akit hivatalos közvetítőnek kíván ki neveztetni. A közvetítési eljárás 90 napig tart, ha ennyi idő alatt nem jön létre megegyezés hitelező és adós között, akkor az adóst sorsára hagyják.

A fővárosi tejforgalom új szabályozásának kérdése a „Faluszövetség” értekezletén

Mult heti számunkban jelentettük, hogy a „Falú” Országos Földmivesszövetség január hó 9-én, hétfőn, délelőtt 10 órára értekezletet hívott össze abból a célból, hogy a budapesti és a budapestkörnyéki ugynevezett zárt tejpiac rendezése tárgyában egységes állásfoglalást teremtsen.

Az értekezletre 58 pestkörnyéki község kiküldöttjei, kistejtermelői és kistejásusi gyűltek egybe, mintegy ötszázan, a Szövetség tanácskozó termét zsufolóság megtöltve. A földmivelésügyi minisztérium képviseletében Mesterovits Iván m. kir. gazdasági főtanácsos jelent meg. Több fővárosi napilap elküldötte tudósítóját.

Az értekezleten Szabó Sándor ny. főispán elnököl. Megnyitó szavaiban meleg szavakkal köszöntötte az egybegyűlteket, majd rámutatott arra, hogy az értekezletnek be kell fejeznie azokat a tanácskozáásokat, melyeket a Szövetség mult évi december hó 23-án és december hó 31-én tartott gyűlésein ebben az ügyben már megkezdett.

A kistejések március elseje után is árusíthatassanak régi vevőiknek!

Nagy Sándor, a Faluszövetség igazgatója, a kérdés előadója, azt hangsúlyozta, hogy a Szövetségnek az egész ország, tehát valamennyi gazda szemüvegén keresztül kell nézni a tejjűgyet. Ismét kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy a tej szabad forgalmának visszaállítása igen nagy hátrányokkal járna a pestkörnyéki termelőkre nézve, mely egyrészt a tejjárak csökkenésében, másrészt abban a körülményben nyilvánulna meg, hogy a tőkeeros vállalatok a fővárosi piacról kizszorítanák az egymagában gyenge kistermelőket. A pestkörnyéki kistermelők ugyanis 6 vármegyéből és 80 községből rekrutálódnak; az ötven literen aluli tejigazolványosok száma ezidőszert 796, ezek naponta körülbelül 25.000 liter tejet szállítanak, a tejvállalatok pedig több, mint 270.000 liter tejet hoznak be. Véleménye szerint a tejkérdést úgy kell szabályozni, hogy az eddigi zárt területen a forgalom továbbra is korlátozott maradjon, de a kistermelők és kistejásosok ezután is közvetlenül adhassák el régi vevőiknek a tejet.

Baross Endre dr. a jelenleg érvényben lévő tejjrendelet ellen foglalt állást, mert ennek — szerinte — csak a nagytermelők és a tejvállalatok látják hasznát. A tejtermelés kontingentálása kivihetetlen, hiszen nem lehet a tehénnek előírni, hogy mennyi tejet adjon. Itt most a pestkörnyéki kistermelők létérdekéről van szó, mert ha március hó elsején csakis a nyílt

piacokon, vásárcsarnokokban és csak szövetségi uton árusíthatják a tejet, elvesztik régi vevőiket és tönkremennek.

Kussbach Ferenc dr. azt hiszi, hogy a rendelet jóhiszemű tévedés szülte. A pestkörnyéki termelők nem ihatják meg a levét annak, hogy nagy fogyasztópiacainkat: Bécsset, Pozsonyot elvesztettük és a multban odaszállító uradalmak az elveszett piac helyett most Budapesten kívánják értékesíteni tejüket. Az államnak a kicsik egzisztenciáját kell védeni, a nagyoké amugyis elég erő rendelkezésükre áll, hogy megvédjék magukat. Nem baj, ha szabad forgalom esetén a tejjárak lemorzsolódnak, olcsó árak mellett nagyobb lesz a fogyasztás. Lelkiismeretlen bitangnak nevezi azt, aki hamisított tejet hoz forgalomba. A hamisítók ellen törvényt kell hozni, de a törvény végrehajtását a független magyar bíróságra kell bízni. Végül 40 község állásfoglalását terjesztette elő, melynek főbb pontjai a következők: vissza kell állítani a tejforgalom szabadságát; az árkiegészítő alapba történő fizetés nem méltányos; a tejjgazdasági bizottság a nagy érdekeltségek alakulata; szabaddá kell tenni a tejtermelők szervezkedését; szövetkezetek létesítése elvileg helyes, de a mai viszonyok között nem keresztülvihető.

Koronka Gábor dr. járási tiszti orvos, a pomázi Gazdakör elnöke, arra hívta fel az értekezlet figyelmét, hogy a tejtermelők érdekeit el kell különíteni a tejárusítók (milimárik) érdekeitől. A tejtermelő érdeke nem lehet más, mint az, hogy a legjobb és legbecsületesebb árat kapja meg a tejjért és a kartel ne tehesse tönkre, hogy aztán Svájchba vigyék a pénzt azok, akik a termelőkön meggazdagodtak. Szabad forgalom azonban egyetlen világvárosban sincs, mert emellett lehetlenné válik az ellenőrzés. Nincs más megoldás, csak a tisztességes, egészen becsületes szövetkezet. De hogy a milimárik ne veszítsék el a kenyérüket, őket kell alkalmazni a szövetkezetekben.

Elismerés a miniszternek

P. Varga Vince (Rákospalota) az árkiegészítő alapba való fizetést — literenként 2 fillért — tartja méltánytalannak. A pestkörnyékiek helyzete ugyanis sokkal sulyosabb, mint például a somogyiaké, egyrészt, mert drágábban termelnek, másrészt, mert több közterhet viselnek. Azt kívánja, hogy menjen sztagtu küldöttség a földmivelésügyi miniszter elé és kérje a szabad forgalom visszaállítását.

Keller Béla (Nagytétény) elisme-

réssel adózik a földmivelésügyi miniszternek azért az elhatározásáért, hogy a tejjrendeletet — melyet nem ő alkotott — módosítani kívánja. Ma a helyzet rosszabb, mint a rendelet előtt, mert a tehén tögyén kevesebb értékű tej jön ki, mint a mennyi bemegy a száján — pénzben. A tejvállalatok érdeke a mostani monopólium; de érdeke az is, hogy minél több tej jöjjön fel Pestre, mert így több tejet számolhatnak el ipari tejjáron; a tejszállító gazda jár tehát rosszul. A milimárik ellen megnyilvánuló ellenséges hangulatot nem tartja helyénvalónak; az a kisgazda, akinek például 2 tehene van, napi 16 literrel nem jöhet fel Pestre, a milimári segíti hozzá, hogy értékesíthesse tejét. A kisegzisztenciák nagy érdeke fölött nem lehet napirendre térni. Az árkiegészítő alap helytelen. Korlátozni kell az ipari tej budapesti felhozatalát, hogy a gazda több tejet adhasson el fogyasztási áron. Mivel úgy látja, hogy a teljes szabad forgalom visszafelé sühket el, jobbnak tartja a korlátozott forgalmat és a régi szállítók jogainak épségben tartását.

75%-os vasúti tarifát csak a fogyasztási tej élvezzen

Schubert Péter községi bíró (Soroksár) hasonló értelemben szólalt fel azzal a hozzáttalással, hogy minden tejtermelő gazda termelői igazolványt és tejszállítási jogosítványt bármikor, könnyen szerezhesen.

Nagy György dr. (Üllő) azt a kívánságot terjesztette elő, hogy a 75%-os vasúti tarifakedvezményt csakis az a tej élvezhesse, melyre a fővárosban a fogyasztás szempontjából szükség van. Ha ezt keresztülviszik, akkor az olcsó ipari tej nem áraszthatja el a fővárost. Elviselhetetlen, hogy egy liter tej után 2 fillért fizessen az árkiegészítő alapba az, aki maga hozza forgalomba tejjét. Napi 40 liter tejjel évente közel 300 pengőre rug ez az összeg, mely többszöröse az egész évi adónak.

Ágócs János (Nagykátá) azt kérte, hasson oda a Faluszövetség, hogy a hadsereg literenként 16 fillérért vásároljon tejet és adjanak ki minél nagyobb számban tejigazolványokat.

Halassy Miklós lelkész (Szentmártonkátá) 400 kisgazda és 127 tejesember nevében hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy továbbra is Budapesten, közvetlenül értékesíthessék a tejet. — Herrhof János (Békásmegyer) elpanaszolta, hogy a vállalatok kizszorítják őket saját községükből. Az árkiegészítő alapot igazságtalannak tartja. A hatóságok a tejszállító jogosítványok kiadásánál ne legyenek

olyan szűkkeblűek, mint eddig. — Szücs István (Szentmártonkátá) a tejvizsgálatokkal kapcsolatos végzettségeket tette szóvá; ha valaki például nem tudja megfizetni literenként a 2 fillért, rögtön elveszik az igazolványát; engedélyeztessék részletfizetés. — Vitéz Simon Sándor (Szigetszentmiklós) a tejtermékek elárúsítása körül tapasztalt visszásságokról szövegezett. Csepelen például csak úgy adhatja el a termelő a kocsiroló tejtermékét, ha már a kocsin levő gyümölcsöt eladta, vagy megfordítva. Ha szövetkezetet kell felállítani, akkor történiük gondoskodás arról is, hogy a szövetkezet a fővárosban elárúsítóhelyhez jusson. — Náhmer Károly (Kisoroszi) a Szentendrei-sziget termelőinek nehéz helyzetét panaszkodta el, majd azt kívánta, hogy a 2 filléres literenkénti fizetés végleg töröltessék és a szegénysorsuk kap-

hassanak tejszállítási igazolványt. — Reviczky Béla (Alberti) az igazolványok megszerzésének könnyítését kérte. — Schissl Albert (Üröm) helyesnek tartaná, ha a frontharcosokat felmentenék az árkiegészítő alapba való fizetés alól; amit pedig eddig fizettek, térítsék vissza nekik. — Polgár Béla (Páty) fogyasztót és piacot sürgetett. — Molnár József (Rákospalota) a tejrendelet ellen foglalt állást. — Varga Sándor (Nagykátá) szerint a rendelet az uradalmak javára készült. Kijelenti, hogy a kistermelők által forgalombahozott tej jobb, mint a vállalatoké. — Szász Ferenc (Tárnok) a tejvizsgálattal, a fokozással kapcsolatos sérelmek ellen foglalt állást és szövegezte azt a rideg bánásmódot, mellyel a vizsgáló közegek részéről találkoznak. Előfordul, hogy egyetlen nap

200—300 liter tejet koboznak el.

A vita befejeztével Szabó Sándor elnök bejelentette, hogy több község irásban terjesztette elő álláspontját, majd Nagy Sándor rövid felszólalása után Mesterovits Iván, a földművelésügyi minisztérium képviselője bejelentette, hogy az elhangzott kívánságokat tolmácsolni fogja illetékes helyen és a kérdés végleges rendezésénél a gazdaérdekeket nem szűz, hanem százegy százalékos fogja képviselni.

Végül Szabó Sándor indítványára az értekezést öttagú bizottságot — Baross Endre dr., Herrhof János, Kussbach Ferenc dr., Nagy György dr. és Varga Vince — küldött ki a földművelésügyi minisztérium elé terjesztendő memorandum megszerzésére.

Ezután az elnök köszönetét fejezte ki a felszólalóknak, majd az ülés kevéssel három óra előtt végetért.

Szörnyű tüzvész pusztította el a francia fengerészet büszkeségét

A 80 millió pengő költséggel épült hajóorlás ronccsá égett az Óceánon 17 fengerész halála — Hős kapitány és hős matróz

A francia nemzetet mélységes megdöbbenés és gyász érte: január hó 4-én, a nyílt tengeren kigyulladt és elpusztult a francia tengerészet legnagyobb büszkesége, a 42.000 tonnás *Atlantique* óceánjáró, személyszállító gőzös, mely a *La Manche*-csatornán utban volt *Le Havre* kikötője felé. Alig egy év leforgása alatt már a harmadik francia hajót pusztítja el tüzvész. Legutóbb az elmúlt év tavaszán égett el a *George Philippar* luksushajó és a katasztrófa alkalmával közel száz ember vesztette el életét.

Az *Atlantique* fedélzetén a szerencsétlenség idején csak a 228 főnyi személyzet tartózkodott; utas nem volt rajta, mert a hajó ezuttal más rendeltetéssel járt a tengeren. A személyzet soraiból 17 matróz életét vesztette, egyrésztük megfulladt a füsttől és elégett, másrésztük a habokban leltek halálát, mikor a lángok elöl a tengerbe vetette magát, végül egy mentőcsónak is a tengerbe zuhant, mert a lángok által megperzselt kötelek elszakadtak. Az elveszetteken kívül sokan megsebesültek, köztük a hajó orvosa is.

Ég a hajó!

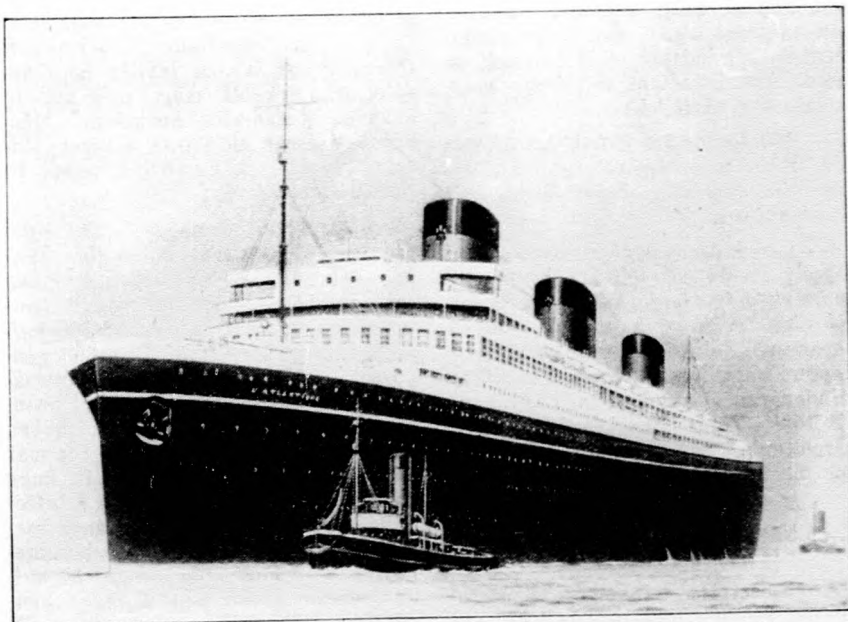
Schoots kapitány, a hajó parancsnoka, aki a hajóorvossal és 12 hős matrózzal együtt utolsó órák hagyták el az égő hajó roncsait, így beszélt a katasztrófa kitörésének és lefolyásának idegő borzalmait:

— Január hó 4-én, hajnali 3 óra 30 perckor a parancsnoki fülkében tartózkodtam s egyszerre csak felhangzott a kiáltás: „Ég a hajó!“ Azonnal a fedélzetre rohantam s akkor már láng csapott elő az egyik első-

osztályu kabinból és az irodából. A rádiós tisztnek még csak annyi ideje volt, hogy berohant a rádiószobába és egy *S. O. S. sürgőnyt adott le.* (*S. O. S.* rövidítése egy angol mondatnak, mely magyarul ezt jelenti: „Mentsétek meg lelkeinket“, vagyis „Segítség“). A szerencsétlenül járt hajók a szikratávirón az *S*, az *O* és az *S* betűkkel kérnek segítséget.)

— További segélyhívó jeleket már nem adhatott le, mert a lángok elérték a rádiókabint, amelyet sűrű füstfelhő is ellepelt. A legénységnek parancsot

adtam, hogy foglalják el helyeiket a tüzoltókészülékeknel. Azonnal meg is kezdték az oltást és elsősorban a rádiófülkét akarták a lángoktól megszabadítani. Sajnos, ez nem sikerült és a rádiótiszt az utolsó pillanatban hagyta el a rádiószobát, amely percek alatt a lángok martalékává vált. Másfél órán át hiába igyekeztünk urrá lenni az egyre gyorsabban elharapódzó lángok felett, a tűz egyre jobban terjedt. A küzdelem céltalannak bizonyult s reggel hat órakor kiadtam a parancsot a hajó elhagyására.

A 42.000 tonnás gyönyörű „Atlantique.“

A legénység elhelyezkedett a mentőcsónak mellett és megkezdődött a csónakok vízrebocsátása. Most újabb szerencsétlenség történt. Az egyik mentőcsónak, amelyen ugyanugy, mint a többi csónakon, harminc matróz helyezkedett el, még fenn volt a hajó fedélzetén, amikor a lángok elérték a leeresztő csiga köteleit. A mentőcsónak parancsnoka már kiadta az utasítást a csónak lebocsátására s amikor a lángok kikezdték a leeresztő csiga köteleit, a csónak még a levegőben volt. A lángok kiégették a kötelet s a csónak a tengerbe zuhant. A többi mentőcsónakon a matrózok igyekeztek kimenteni a bajba jutott társaikat, ez azonban csak részben sikerült, a csónakban ülők nagyrésze eltűnt a hullámokban.

A kapitány elbeszélése után leroskadott egy székre és tenyerébe rejtve arcát az asztalra borult. Majd újra erőt véve magán, szemében könnyekkel beszélt el, hogy a fedélzetén kibírhatatlan volt a hőség, a kis csoport, amely utolsónak maradt az égő hajón, lépésről-lépésre hátrált a tűz elől és egyesek mentőgyűrűvel, mások anélkül ugrottak a tengerbe, mikor a forrósgától már ajúltoztak.

»Meneküljön, aki tud!«

Egy megmenekült fiatal hajófitő így beszélt el a katasztrófa történetét:

— Éjjeli három órakor telt le őrsei időm. Hamar megmosakodtam, befaltam vacsorámat és két társammal felmentünk a fedélzetre friss levegőt szívni. A bal kormányoldalon belebotlottunk egy matrózba. Jót mulattunk rajta s tréfálkoztunk vele, mert rémült arccal azt mondta, hogy hiába vesz még oly mély lélegzetet, az orrában füstszag van. Én aztán aludni mentem s mindjárt el is nyomott az álom. Arra riadtam fel, hogy megszóltak a vészjelek:

— Minden ember a fedélzetre! Tűz van! Vizszivattyukat felvontatni! Tűzsisakokat és gázmaszkokat felesatolni! Mindenki a szivattyukhoz!

— Lerohantam a gépterembe, mert veszély esetén ott volt a helyem. Az emberek már ajúltoztak, egyik a másik után terült el, mint a legyek. A parancsnok teljes gőzt rendelt, a gépek lihegték, úgy látszik, hogy a kapitány mindenáron el akarta érni Cherbourg kikötőjét. Több mint két óra hosszat harcoltunk a tűzzel, mikor a parancsnok megadta a négy sipjelet:

— Meneküljön aki tud!

— Negyed vagy félhét óra volt, mikor én is mentőcsónakomba ugrottam

A katasztrófa színhelyére hamarosan megérkezett több más és más nemzetiségű gőzös, az Atlantique megmenekült személyzetét fedélzetre vették

és az esti órákban Cherbourg kikötőjében partra szállították a testben-lékben rettenetesen összetört embereket. A sors különös szeszélye folytán a város Atlantique nevű szállójában helyezték el őket, másutt ugyanis nem volt férőhely.

Az égő hajót a szél ereje az angol partok felé sodorta és a hullámok ide-oda dobálták testét. A közelében tartózkodó segítőhajók még a szerencsétlenség napjának esti óráiban sem tudták megközelíteni a lángokban álló óceánóriást. Orrától hátsó fedélzetéig dühöngött a tűz és égigéző füstfelhő burkolta.

Marakodás a hajóroncsérf, újabb sebessültekkel

Másnap, január hó 5-én, délután a még mindig égő hajóroncsot mégis sikerült vontatókötélre venni. A nyílt tengeren azonban valóságos és felháborító verseny fejlődött ki a mentésre kivonult francia, holland és német gőzösök között. A tengeri jog szerint ugyanis az elhagyott hajó azé, aki elsőnek lép a fedélzetre s kifizeti nemzete zászlóját. Ez volt a nagy és nemes vetélkedés oka, semmi más. A kivonult hat hajó körülfogta az Atlantique-ot és mindegyik más és más módszer szerint akarta vontatókötélre venni. Rakétával kötelet löttek át a hajóra többen is, aztán megkezdődött a marakodás, hogy az egyik hajó elvágja a másik kötelét. Az Atlantique egyik megmenekült tisztje, aki menekülése után egy francia gőzöshöz sietett hajója után, baltával el akarta vágni egy másik nemzetiségű hajó kötelét, de sulyosan megsérült; hasonlóan járt egy matróz is.

Végül is a marakodó hajók meggyeztek és három francia hajó vontatta be az Atlantique égő roncsait Cherbourgba, ahova január hó 6-án, éjfél után érkezett meg, még mindig égve és füstfelhőbe burkolva. Másnapra teljesen eloltották a tüzet, kiszivattyúzták a hajóból a vizet és dokkba szállították.

Az elpusztult óriáshajó 350 millió frankba (körülbelül 80 millió pengőbe) került, ez az összeg azonban csak részben térülhetne meg biztosítás után, mert a hajó csak 160 millió frankra (körülbelül 37 millió pengőre) volt biztosítva, angol társaságoknál. A biztosítási kötvényt azonban a tűz kitérőseinek napján, délben irták alá Londomban, holott a tűz már hajnalban kitört. Kérdés tehát, hogy a biztosító társaság kifizeti-e a biztosítás összegét. A hajó kapitánya szerint, — miután a gépek épségben maradtak — a hajó még mindig 40 millió frankot (több mint 9 millió pengő) ér.

A vizsgálat a tűz keletkezésének okát ezideig nem tudta felderíteni.

Százmillió palack bor akarja bevenni Amerikát

Az Északamerikai Egyesült Államoknak olyan raktáraiban, ahol vámnélkül lehet elraktározni árucikkeket, 108 millió palack bor tárol és várja a szesztilalmi törvény megszüntetését. Ezenkívül igen nagy mennyiségű bor fekszik a kanadai határon lévő különböző raktárakban is. Legnagyobb mennyiségben francia eredetű bordói bort tárolnak, 23 millió palackot, majd portóit 17 milliót, sherry-t 15 milliót. Szerepel a kimutatásban 1,890.000 palack tokaji bor is. Ez a bor azonban legnagyobb valószínűség szerint hamisítvány, amelyet a különböző külföldi piacokon állítanak elő. Mivel azonban, mint jelentetük, Amerika egyelőre nem bocsátja be a bort, a százmillió palack sokáig várhat arra, míg megnevesítheti az amerikaiak száraz torkát.

Helyreigazítás

Január hó 3-ról keltezte a következő levelet kaptuk:

B. lapjuk 1933. január 1-i számában megjelent „Hogyan lett az 5000 pengős kölcsönből 7000 pengős tartozás, holott tehát 7000 pengős, kizárólag tőketartozást cikkükre a sajtótörvény vonatkozó szakasza alapján az alábbi helyreigazító nyilatkozat közzétételét kérjük:

Valótlan az, hogy ifj. Bodó János mádi lakos a Hegyalja-Mádi Takarékpénztárban 1927-ben földvásárlás céljára 5000 pengő kölcsönt vett fel és arra azóta 4000 pengőt visszafizetett s ma mégis 7000 pengőben áll fenn tartozása.

A való az, hogy 7000 pengő kölcsönt vett fel, arra egyetlen fillér visszafizetést nem eszközölt, sőt a kamatokat is csak részletekben és késedelmesen fizette 1931 július 24-ig, azóta kamatokat sem fizet, tehát 7000 pengős, kizárólag tőketartozás képező (tehát nem a kamatok hozzászámításával nagyobbított) váltója a mai napig is rendezetlen. Soha meg nem engedett kamatokat nem fizetett és azt tőle nem is kértünk.

Valótlan, hogy a Takarékpénztár vezetettnek mindenét lefoglaltatta volna, a való az, hogy semmijét sem foglaltatta le, ingatlanaira jelzálogjoga van, mert ezen fedezetre folyósított kölcsöne.

Valótlan az, hogy intézetünk 18.5 százalékos kamatot szed.

A való az, hogy a Magyar Nemzeti Bank szabályai szerint a minimális kamatszám 58 és ennek megfelelően az egész kis összegű váltóknál — melyeknek kezelése a nagyszámú váltókkal egyenlő költséget és munkát okoz — az általunk számított P 1.40 volt számítható.

Valótlan az, hogy intézetünk jogosulatlanul nyereszkeskedni akarna a mádi gazdákon.

Való az, hogy 61 év óta a legnagyobb megértéssel van adósaival szemben és ezt a vármegye, a járás és magának Mád községnek hatóságai is tudják és elismerik.

Hegyalja-Mádi Takarékpénztár.
(Két olvashatatlan aláírással.)

80 éves múltam,
miért **IGMÁNDI** ittam,
Minden héten egy szet,
fél pohárral reggel.
Az Igmándi
víz használati utasítását mindenütt
kapható!

Hasznos tudni

mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer **Igmándi** keserűvíze

hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilyenmü ásványvize. Rendszerint már kis adag: $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

II. versenyünk: rejtvénypályázat

Az első verseny résztvevőinek névsora

A *Vasárnap* múlt évi december hó 18-án megjelent, 51-ik számában hirdettük ki első versenyünket, a Nagy-*atádi Szabó István* emlékének szentelt verspályázatot.

A pályamunkák beküldésére kitűzött napik, január hó 8-ig, összesen 23 emlékvers érkezett hozzánk. A pályamunkák szerzőinek névsora — a versek beérkezésének sorrendjében — itt következnek:

Jenei Sándor (Solt), Furka András (Dévaványa), Juhász János (Mád), ifj. Kovács István (Rábaszentmihály), Kovács Ferenc (Mátraszele), Bartók Nagy András (Sajómerce), Hegyi Géza (Kisdörgöcse), ifj. Csokonyay Nagy József (Kaposzentbenedek), Káposzta Ferenc (Ipolyvece), Török Sándor (Jászfelsőszentgyörgy), Gaál József (Vargaszeg), Lieber József (Tápiógyörgye), ifj. Szabó Lajos (Nagybajom), aki öt verset küldött, Surányi-Szortsik István (Borsosbény), ifj. Szabó Lajos (Konyár), Kozári István (Tényőfalu), Lőrincz János (Erdősokonya), ifj. Lőrincz János (Erdősokonya) és Vörös István (Nagykorpád).

A versenypályázat eredményét, — mint már jelentettük — a január hó 28-án megjelenő, 5-ik számban tesszük közzé.

A második verseny

Második versenyünk szorgalmas rejtvénykészítőinket kívánja foglalkoztatni. A rejtvényyszerkesztésre szánt mondat így hangzik:

Szerezetek új előfizetőket!

Ez a mondat — képrejtvény kivételével — bármilyen rejtvényfajtában elkészíthető, tehát betű-, szó-, betű- és szó-, szám-, pótló-, keresztszó-, névrejtvény stb. formájában. A kitűzött mondatot jó rejtvényben megszerkesz-

teni nem könnyű feladat, tessék tehát tüzetesen foglalkozni vele. Senki se érje be a legkönnyebb megoldással. A rejtvény legyen ötletes, nehéz és természetesen — hibátlan. Az ellen, természetesen semmi kifogásunk sincs, ha valaki több rejtvényvel vesz részt a versenyen.

A pályázaton résztvehet bárki, jutalomban azonban csakis előfizetőt részesíthetünk. A pályázó rejtvényét, vagy több rejtvényét egy darab papírosra írja le. Több papírlapon tehát nem szabad rejtvényt küldeni. Azon a papíroson, melyen a pályamunka helyet foglal, semmiesetre se legyen más közlés. Ha valaki a pályázatra szánt rejtvényvel egyszerre — a postaköltség megtakarítása végett — mást is akar küldeni, mástermesztetü közlését feltétlenül külön papírra írja. Azon a papíroson tehát, amelyiken a pályamunkát beküldjük, ne legyen semmi más, mint legfelül ez a szó: Rejtvénypályázat, ezután következzen a rejtvény, legalul pedig írja le a pályázó tisztán és olvashatóan a nevét, foglalkozását, pontos lakcímét és életkorát. (A utóbbi a jutalomdíjak he-

lyes kiosztása miatt szükséges, hiszen kiskorú olvasóink is vannak.)

A rejtvénypályázat kiírása, természetesen nem jelenti azt, hogy olvasóinknak most már be kell szüntetni a *Vasárnap* rejtvényrovatába szánt rejtvények küldését. Erről szó sincs. Tessék ezután is küldeni rejtvényeket csakugy, mint eddig. Most azonban kettős alkalom kínálkozik: egyik a rejtvényrovat, másik a pályázat. A rejtvényrovatba szánt munkákat ezután is elfogadjuk, ezután is megbíraljuk és ha jók, ezután is közöljük.

A pályázatra szánt rejtvények beküldésének határideje:

1933. évi január hó 30-ika.

Elkészve érkező munkák temetője a papirkosár! A pályázaton résztvevő rejtvények közül az öt legjobbat értékes jutalomban részesítjük, de a díjakat szaporítjuk akkor, ha várakozásunkon felül lesz a jelentkezők száma.

A második verseny résztvevőinek névsorát a „*Vasárnap*“ február hó 5-én megjelenő 6-ik, a pályázat eredményét pedig a február hó 12-én megjelenő 8-ik számában tesszük közzé. A legjobb rejtvényeket, természetesen, leközzöljük a „*Vasárnap*“-ban.

A világhírű magyar Rotter-Szollás műkorcsolyázó pár a budapesti város-
ligeti korcsolyapályán.

Azt olvassuk, hogy

mult évi december hó 31-én, a *Magyar Nemzeti Bank* legutóbbi kimutatása szerint, a *bankjegyforgalom* 352 millió 737 ezer és 70 pengő volt. A bank *aranykészlete* 96 millió 500 ezer pengőt, *külföldi pénzkészlete* 13 millió és 500 ezer pengőt, a *váltópénzkészlet* pedig 10 millió és 400 ezer pengőt tett ki.

AZT OLVASSUK, HOGY 1932-ben a tejvállalatok Budapesten 85 millió és 900 ezer liter tejet értékesítettek, mint fogyasztásra szánt tejet. Ha ezt a számot összehasonlítjuk az 1931. év adataival, kiderül, hogy *Budapest tejfogyasztása egy esztendő alatt kevés híján 10 millió literrel esökkent, ami 10 százalékos visszaesést jelent*

AZT OLVASSUK, HOGY 2 millió százezer főnyi mezőgazdasági lakosságunk egy esztendőben 471 millió munkanapot igényel. Ezzel szemben meglévő mezőgazdasági területeink megműveléséhez és az állatállomány kezeléséhez csak 360 millió munkanapra van szükség. Így a kisgazdák átlagban csak 76 százalékos erejéig vannak foglalkoztatva, a törpebirtokos és munkás foglalkoztatása

pedig csak 66 százalék. *Minden 100 törpebirtokos és munkás közül tehát 34 munka nélkül van.*

AZT OLVASSUK, HOGY az elmúlt év decemberében körülbelül 1100 autót állítottak le a budapesti autótulajdonosok, ami közel ugyanannyi *kisember elbocsátását is jelenti.*

AZT OLVASSUK, HOGY a gabonakerdés egyre nyomasztóbb gondot okoz az orosz szovjetkormányknak. Az idei gyűjtés rendkívül rosszul sikerült és a *kenyérszükséglet még nincs biztosítva.* A szovjetkormány a legkülönbözőbb magyarázatát adja a kudarcnak és ismét a *gabonabeszolgáltatással szemben ellenséges érzülettel viseltető földműveseket hártja az ódiomot*, de saját szerveivel szemben is igen kegyetlen intézkedésekre szánta el magát. Ukrajnában 10 gabonagyűjtő meghatalmazottat felmentett állásától és fegyelmet indított ellenük. Ugyancsak elmozdították 13 szovjetgazdaság vezetőjét, akik ellen eljárást indítottak a gabonabeszolgáltatás sikertelensége miatt. Mindezek az intézkedések azonban nem változtatnak a helyzetben és *Ukrajnában máris nyomasztó kenyérhiány mutatkozik.*

kulturházat épít. A közgyűlésen a falusi bajok is szőnyegre kerültek és a közgyűlés határozatilag kérte a központot, *hason oda, hogy az illetékes tényezők a panaszokat orvosolják.* A közgyűlésen a központ részéről *Szekeres László dr., főtákar jelent meg.*

A nemesnádudvariak maguk szerzik be a termeléshez szükséges anyagokat. Január hó 7-én tartotta meg a tolmamegyei *Nemesnádudvar* fiókszövetsége évi rendes közgyűlést, melyen a központ képviselőjében *Wieser Béla* titkár jelent meg. Az elnöki beszámoló teljes mértékben igazolta a Szövetség közhasznú tevékenységét. A tagok részére részgályát, műtrágyát, szerszámokat, gépeket a fiókszövetség szerezte be, ami lényeges megtakarítást eredményezett. Gabonát és egyéb terményeket is a szövetség értékesített. *Wieser Béla* titkár beszédében örömmel állapította meg, hogy a *nemesnádudvari fiókszövetség a mai sulyos körülmények között is híven szolgálja a gazdák érdekeit.* A tisztújítás során elnökké egyhangulag *Epres István* kántorantantót, alelnökké: *Richter Mihályt, Friedrich Jakabot, Himpelmann Jánost, Durst Andrást,* titkárrá: *Klein Ferencet,* pénztárossá: *Metzinger Gáspárt,* számvizsgálókká: *Siedl Simont, Estberger Györgyöt* és *Metzinger Jakabot* választották meg. A választmány tagjai lettek: *Baumgartner András, ifj. Elzinger András, Estberger István, Bergmann István, Melicher István, Krausz Gáspár, Baumgartner Simon, Simon Ignác, Sauer János, Koch János, Siegl Flórián, Metzinger József, ifj. Himpelmann József és Virág János.*

Megkönnyítik a házasságkötést a megszállott területről származók részére

Az igazságügyminiszternek a *házasulók állampolgárságának megállapítása tárgyában* január hó 10-én megjelent rendelete nagyjelentőségű újítást léptet életbe.

Az újabb szabályozás főként azt célozza, hogy a *házasságkötést megkönnyítse azok részére, akik a trianoni szerződés életbelépésének idejében magyar állampolgárok voltak,* Magyarország mai területén laktak és sem azt, hogy magyar állampolgárok maradtak, sem pedig azt, hogy a trianoni szerződés állampolgársági rendelkezései értelmében más állampolgárságot szereztek, *közismert okokból egyáltalában nem, vagy csak nehézségek árán tudják igazolni.*

A mai gyakorlat, az ily házassulótól avégből, hogy Magyarországon házasságot köthessen, azt kívánja, hogy a magyar belügyminiszter bizonyítványával igazolja, hogy a trianoni szerződés következtében magyar állampolgárságát elvesztette és a külföldi hatóság bizonyítvány bemutatása által a magyar igazságügyminisztertől szerezzen felmentést. Minthogy a rendelet értelmében ily házassulónak az említett bizonyítvány és felmentés megszerzésére rendszerint nem lesz szüksége, *számos okirat megszerzése válik*

főlegessé és a házassulót fáradtságos és költséges eljárástól mentesíti.

A rendelet továbbá elejét fogja venni azoknak a joghátrányoknak is, amelyek az eddigi gyakorlat következtében az érdekelteket sújtották azért, mert külföldi állampolgárságukat, amely csak házasságkötés szempontjából nyert megállapítást, a házassági anyakönyvben is feljegyezték és ennek következtében őket és hozzátartozóikat mint külföldieket tartották nyilván és ellenőrizték.

A rendelet március 1-én lép életbe.

GAZDATUDÓSÍTÓ

FALUSZÖVETSÉGI HIREK

A főváros nem engedi be a pilisvörösváriak virágtermését. Az elmúlt héten *Pilisvörösváron Neiser Ferenc* főjegyző elnöklésével népes értekezlet tartottak a székesfővárosi piaci rend ügyében. Sérlemesnek tartják ugyanis, hogy a *székesfőváros elítélte az általuk termelt virágok kicsinybeni árusítását.* A község székfű, ősziróza, margaréta, stb. termelése révén keresi meg a kenyerét. A rendelet következtében *százhatalvan család részt el kenyerét.* A január hó 17-ére összehívott faluszövetségi értekezleten szavátesszük sérelmeiket. A Szövetség központját a pilisvörösvári értekezleten *Szekeres László dr.,* főtákar képviselte.

Kulturházat épít az apagi fiókszövetség. Az *apagi* (Szabolcs vármegye) fiókszövetség legutóbb tartott közgyűlése lelkesen elhatározta, hogy a község áldozatkészségéből összegyűjtött 8000 pengőből

Vetítőgépet vásárol a somlóvásárhelyi fiókszövetség. Január 8-án *Somlóvásárhelyen* tartott népes értekezletet a fiókszövetség kulturházában, *Antal Lajos* tb. kanonok, elnök vezetésével. Az elnök bejelentette, hogy a népművelő előadásokat rendszeresítik és ennek eredményesebbé tételére *vetítőgépet* vásárol a fiókszövetség. *Wieser Béla* központi titkár tartotta meg ezután előadását, melyben különösen a gazdatársadalom tömörülésének fontosságát hangsúlyozta.

Az értekezlet *Antal Lajos* elnök zárószavaival ért véget.

Mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyam

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* — mint értesülünk — legközelebbi traktorkezelő tanfolyamát 1933 január 30-án a M. Kir. Állami Felsőiparisiskolában (Budapest, VIII., Népszínház-u. 8.) rendezi. A tanfolyam célja, hogy megismertesse a traktorok működését, helyes kezelését, karbantartását és kibaszálását s ezzel kapcsolatban az okszerű talajművelést. A traktorra vonatkozó tananyagot kívül ismertetni fogják a cseplogépek üzemi karbantartását és a vetőmagtisztító-gépek kezelését. A tanfolyam időtartama 20 tanítási nap, egész napi oktatással. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni. Sikeres vizsga után a hallgatók bizonyítványt kapnak. A jelentkezések levél formájában intézendők az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.), 15 pengő beíratási és tandíj egyidejű bekielérésével. *Jelentkezési határidő 1933 január 20.*

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Hogy nevelhetünk sok és jó malacot?

Az újév alkalmával itt is, ott is szerephez jut a kis malac. Aranyozott malac képét küldi egyik ember a másikkal a levelező-lapon, mikor boldog újévet kíván. A háziasszonyok malacpecsenyével lepik meg a ház népét. A szilveszteri mulatságokon is pántlikával díszített malackák jelennek meg, hogy a babonás emberek fülüket megfoghassák — a jobb jövő zálogául!

Tényleg, alig van gazdasági állatunk, melynek sikeres tenyésztése anynyi jövedelemmel kecsegtetne, mint a sertésé.

A siker első feltétele egy jó származású, gazdasági nyelven: jó vérvonalból származó koca, mely 10—14 malacot hoz a világra és ezeket tejjével bőségesen ellátja. Így áll elő olyan szép alom, mint amilyent képünk mutat: 14 malac, melyek 4 hetes korban együttesen 100 kg. súlyt nyomtak. Ez a 100 kg. malac-súly tisztán a koca ér-

deme, mert hiszen 4 hetes korig a malacok majdnem tisztán anyatejjel élnek és számottevő takarmányt alig vesznek még magukhoz. A kis malacok mohó étvágya, pompás kondíció jelzi a bennük rejlő nagy életerőt. Ez az életerő pedig garanciája annak, hogy később is jól értékesítik a takarmányt, jól hiznak és nem egykönnyen szedi le őket lábaikról a rettegett sertésvész!

Hogyan jutunk ilyen kincseket érő koca birtokába? — kérdi az olvasó. Ugy, ha megbízható adatokkal „törzskönyvezett” vérvonalból (családból) szerzünk kocamalacot, mely őseitől biztosan nagy szaporaságot és nevelőképességet örökölt. Ilyen jó vérvonal már sok van hazánkban is. Számon tartja őket a *Hussertéstenyésztők*, illetve a *Mangalicatenyésztők országos egyesülete* (Budapest, Üllői-ut 25.). De a jó „vér” csak úgy érvényesülhet, ha a koca táplálása is megfelelő. Erről a *Vasárnap* múlt évi, december hó 25-én megjelent 52. számában írtunk.

Hétköznapi beléptidíjak lesznek a Mezőgazdasági Múzeumban.

A földművelésügyi kormányzat elhatározta, hogy ezután *hétköznapi beléptidíjat szed a Mezőgazdasági Múzeumban*, a fővárosnak ebben az egyik legnagyobb vonzóerejű állami intézményében. A minisztérium számol a viszonyok súlyával, de hogy a tudnivaló közönséget és az ifjúságot ne zárja el a tanulmányozástól, *egy hétköznapot fenntart a tanulóifjúság számára ingyenes látogatás céljaira, vasárnap pedig ezután is egészen díjtalanul lesz nyitva a múzeum*. A minisztérium elhatározásához még a főváros hozzájárulása szükséges.

Felszabadultak a zár alá vett borkészletek.

A borfogyasztási adó leszállításáról szóló rendelet folyományaképp igen sok kereskedő, koreszmáros és vendéglős a borfogyasztási adó visszatérítését igényelte. Ilyen esetekben az adóhatóságok december hó folyamán a borkészleteket zár alá vették. Az illetékes hatóságok most tudtadják, hogy *ahol december 31-én, éjféli 12 óráig a hatóság közege nem jelentkezett a zár alá vett lepecsételt hordó felnyitása végett, mindenki önmaga is levetheti a hordót a pecsétet és akadálytalanul mérheti a hordóban lévő borát s ebből semmiféle hátránya nem lehet*.

Budafok ásvány- és szikvizadót szavazott meg a borfogyasztási adó pótlására.

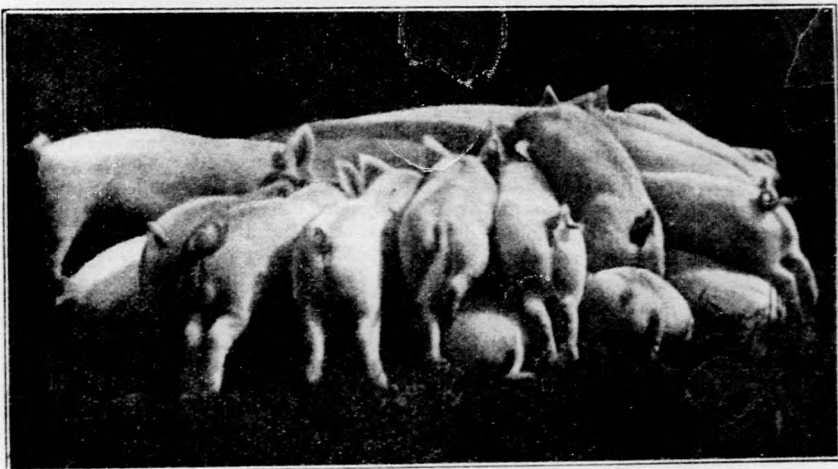
Ismeretes, hogy a borfogyasztási adó január hó elsején 50 százalékkal csökkent. Tekintettel arra, hogy a csökkentés révén a községek bevétele is kevesebb lett, gondoskodni kell a hiány pótlásáról. A pest-környéki városok közül *Budafokon*, elsőnek szavazta meg a képviselőtestület a borfogyasztási adó csökkentésével előállott hiány fedezésére *a 10 százalékos ásványvíz- és szikvizadót*.

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel. Már a második kiadásban jelent meg e cím alatt egy igen fontos könyv. Sajnos, hazánkban a tüdőbaj igen elterjedt betegség és ennek oka elsősorban a tájékozatlanság. Sok, sok ember köhög és azt mondja, majd elmúlik. A művelt emberek közül is igen sokan akadnak, kik nem gondolnak arra, ha tudósueshurutban szenvednek, mily következményekkel járhat az, ha a megfáradott tüdő védelméről nem gondoskodnak. Gyorsan bekövetkezik a komoly baj. Nagy érdeme tehát a kiváló szerzőnek, *Müller Vilmos dr.* igazgató-főorvosnak, hogy ezt a felvilágosító munkát a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Mindent, amit a betegnek bajáról tudnia kell, magában foglalja e kitűnő kis munka. Arról is beszél, hogyan éljen, mit egyen a beteg, hogy tüdeje ismét egészséges legyen. Főszóval helyez a szerző a természetes táplálkozásra, miért is a mi sok ételreceptet is tartalmaz. E könyv, mely mindenki számára fontos, könnyen érthető modorban íródott és csak 3 pengőbe kerül, ami igen olcsó ár, miután 125 oldal terjedelmű.

Egy új előfizetőt!

Ezt kéri mindenkitől a

VASÁRNAP

Jó koca és tizenegyzéki szép malac.

Az idei tenyészkiallítás haladást ígér

Mult heti számunkban jelentettük, hogy az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* március hó 23-tól 27-ig rendezti meg a negyvenkettedik tenyészkiallítást és vásárt, amelyet az egyesület ismét *országos mezőgazdasági kiállítás és vásár* széles keretei között tart meg. A kiállítás előkészítésének és szervezésének munkája már több hónapja folyik. Örömmel értesülünk egyébként arról, hogy a magyar vasutak máris megadták az *50 százalékos utazási kedvezményt*. A tenyészállatok vasuti szállításánál az eddig szokásosnál nagyobb kedvezményt sikerült biztosítani, amennyiben az állatokat mind a fel-, mind az

elszállításnál, tekintet nélkül arra, hogy eladásra kerültek, vagy sem, *50—50 százalékos fuvardíjmérsékléssel szállítják*.

A kiállítás gerince ez évben is a tenyészállatkiallítás lesz, amelyen a legnevesebb magyar tenyésztők fognak szerepelni nagyértékű, pompás formájú, gondosan kiválogatott állataikkal. A rendezőség tagjai a vidéken tartott törzskönyvelési bírálatok során számos tenyészetben megtekintették a kiállításra kiválogatott és szépen előkészített állatokat és a látottak alapján már most örömmel közölhetjük a kiállítás iránt érdeklődők széles körével, hogy a kiállítás tenyészállatcsoportjának minősége a mezőgazdaság nehéz helyzete ellenére sem fog

elmaradni az elmúlt években látottak mögött, sőt némely tekintetben még tovább haladást fog felmutatni. Egyformán gazdagnak ígérkezik a szarvasmarhák, sertések, juhok, baromfiak és kuttyák kiállítási csoportja, amelyek közül az első háromban a kiállítható állatok száma, az előrelátható nagyszámú jelentkezések miatt, a rendezőség korlátozta. A lókiállítást értékesen fogják kiegészíteni az évről-évre fokozódó sikerrel lezajló látványos lovasmutatványok, lovasmérkőzések és a pompás fogatbemutatók, amelyekkel kapcsolatban a díjazott állatokat is elővezetik. Értékes anyagot fognak bemutatni ez évben a többi oktató-jellegű csoportokban is, különösen az állami mezőgazdasági kísérletiügyi intézetek pavillonjaiban.

A rendezőbizottság az ismert címekre már szétküldötte a kiállítási szabályzattal együtt a bejelentési lapokat. A tenyészállatok bejelentési határideje január hó 15-én lejár, a többi kiállítási csoportban pedig (február hó 1-ig fogad el a rendezőség (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) bejelentéseket.

Hogyan ültessük a gyümölcsfákat?

Tudvalevő dolog, hogy gyümölcsfát lehet ültetni ősszel és tavasszal. Hogy melyik jobb, az a talajviszonyoktól függ. Nedves természetű, kötött, vizet át nem eresztő talajokba jobb tavasszal ültetni a gyümölcsfákat, mert itt a fagy nagyon sanyargatja a fiatal, még kellően be nem gyökeresedett fácskát. Ezzel szemben a száraz, homokos, vízáteresztő talajokon jobb a faültetést már ősszel végrehajtani.

A fák helyének kijelölésénél tartasuk szem előtt azt, hogy a gyümölcsfákat nem szabad tulsűrűen egymás mellé ültetni. A gyümölcsfának a bő és egészséges terméshez napsugárra és levegőre van szüksége. A sűrű ültetésű fákon sok lesz a rovar és gomba, de kevés a gyümölcs. Rosszul számít tehát, ki azt hiszi, hogy egy bizonyos területen kétszer annyi fa, kétszer annyi termést jelent! *Mahács* Mátyás kertészeti igazgató véleménye szerint legjobban a közepes magastörzsű, vagy magastörzsű alma-, körteoltványt 7—10 méter távolságra, a kajszinbarackot, szilvát, meggyet 6—8 méter, a cseresznyét 8—12 méter, a diót 15—20 méter térfközökre ültetni.

A gödör négyzetalaku, még a jobb talajon is 120 cm. széles és 50—60 cm. mély legyen. Ha a talaj silány, akkor még szélesebb és tágabb legyen a gödör. Tavasszi ültetéshez a gödröket már ősszel, vagy a tél folyamán ássuk ki, hogy a tél fagyja megérlelje a gödörből kihányt és a gödör falát alkotó talajrészeket.

Ojtványokat csak megbízható fais-

kolában vásároljunk, hol biztosak lehetünk az iránt, hogy a *Jonathán*ak „mondott” ojtvány tényleg *Jonathán* almát is terem. Az ojtvány gyökérzete dusan elágazódó, törzse egészséges legyen. Ha fiatal (2—3 éves), az csak előnyt jelent, mert jól meggyökeresedik.

Ültetés előtt levágjuk az oltvány törött, vagy horzolt gyökereit, azután a gyökérzetet vastag agyagpépbe mártjuk.

Ezt követően, a gödör kiásásakor nyert földet kevés érett istállótrágyával, komposztfölddel, vagy tőzeggel összekeverjük. Az, hogy a gödör aljából kikerült föld a felső rétegtől külön maradjon, nem fontos. Jobb ezt jól összekeverni és úgy hányni majd a gyökérzet köré.

Az ültetést két ember végezze; az egyik az ojtványt tartsa, még pedig oly magasságban hogy a föld felszíne addig érjen, ameddig a faiskolóban tartarta a föld. A másik ember a porhanyó földet hányja és tömködjé a gyökerek közé, tapossa rájuk a földet úgy, hogy a talajzemcsék hozzászoruljanak a gyökerekhez és légürök körülöttük ne maradjanak. Tavasszi ültetéskor már jól be is öntözhetjük az ültető-gödört.

Tavasszal még ¼-ra visszametszük az ojtványok koronavesszőit. Ezzel az ültetést befejeztük.

Apró jó tanácsok

A szőlőt trágyázni homoktalajokon 2, agyagtalajokon pedig 3—4 évenként kell. Egy kat. holdra a homokon 200 q. az agyagon 250—300 q. istállótrágyát szoktak beánni. A trágyázást egyébként vidékenként eltérő módon eszközlik: lejtős helyen a töke fölé gödörbe vagy sárlóalaku árokba, síkon a töke mellé gödörbe vagy a sorok hosszában húzott árokba ássák, másutt tavasszal elterítik az egész területre és fedéskor a tökéhez halmozott földet reáhúzzák. Sopron vidékén a trágyát ősszel vagy télen elterítik, s ezt követően sűrűn vasvillákkal a földbe beássák.

A patkolást 4—6 hetenként még akkor is meg kell ujítani, ha a patkó még nem kopott. A ló körme (pataszaruja) ugyanis állandóan nő s így bizonyos idő múlva a patkó szűk lenne, másrészt az esetleges ferde kopást, szarurepedést, stb. patkoláskor lehet helyre hozni.

Csikókeh név alatt ismeri sok gazda a fiatal lovak egyik legsúlyosabb betegségét: a *mirigykört*. A *Streptococcus equi* nevű baktérium ennek az oka. Az orr, torok és gége hurutos lesz, a fej, nyak és mellkasi, sőt néha a belföldi nyirokmirigyek el-

genyesednek. A beteg állat orrváladéka, vagy a feltört nyirokesomóból kiömlő geny beszenyezi a szomszéd lovak takarmányát, jászlát, ivóvizét, miáltal ezekbe is bejut a fertőzőanyag. A lappangás ideje 4—8 nap. Erős lúz szokta kísérni. A gyógykezelés célja a duzzadó mirigyek mielőbbi megérlelése és felmettszése, könnyen emészthető takarmányok (langyos ivós, murokrépa) nyújtása. Ujabbán szép sikereket érnek el oltásokkal is.

A szobanövények téli kezeléséhez tartozik a levelek gyakori megmosása és törölgetése. A szobában lerakódó por a leveleket is befödi és a növény légzőnyílásait eltömi. Ezért időnkint nedves szivaccsal vagy ronggyal a leveleket alul és felül dörzsöljük le. Ha a növényeken tetvek mutatkoznak, akkor szappanos lével kell a mosást eszközölni. A tetvek a levelek fonákján, az erezetek zugaiban szoktak meghúzódni kerek, alig néhány milliméter nagyságú foltok képében. Ha nem figyeljük elég tüzetesen, észre se vesszük őket.

Száraz és friss levegő legyen az istállóban! Ezért száraz legyen elsősorban az istálló fala. A nedves fal állandóan párolog, sok meleget von el a közelében lévő állatoktól, miért is ezek meghűlnek; a nedves falon másrészt penészgombák és más csirák tanyáznak, amelyek bomlástermékei dohosít teszik az istálló levegőjét. Az istálló fala leggyakrabban azért nedves, mert a szellőztetés elmaradása folytán a páradús levegőből vízpárák csapódnak le a falra. A hiányosan szellőztetett istállót tehát méltán mondják a betegségek melegágyának. Inkább legyen az istálló hűvösebb, de jól szellőztetett, mint meleg és fűledt levegőjű. Aki ezt a szabályt nem tartja be, az drágán fizet érte. Az egészséges ártalmatlan léghuzat elkerülése végett ne az ablakokon és ajtón át szellőztessünk, hanem létesítsünk külön szellőztető berendezést. A friss levegőt célszerűen az istálló falán készített szabályozható nyílásokon, az elhasznált levegőt pedig szellőztető kéményeken lehet be-, illetőleg kivezetni.

A bor első fejtése legkésőbb januárban megtörténjék. Korán fejtsük le a könnyű és savszegény borokat, továbbá a jól kiejedt, valamint a rothadt vagy penészes szőlőből préselt, végül a meleg pincében fekvő borokat. Az első fejtés idejét azért sem szabad későre halasztani, mert bejuthatunk abba az időbe, mikor pincénk melegedni kezd, esetleg az utóerjedés megindul s így nem tudjuk a bort tisztán átfejtetni.

A szőlőben bujtással pótolhatunk egyes kipusztult tökéket. A bujtás lényege az hogy egy szomszéd töke, egészséges szálvesszejét a föld alatt a pótlás helyéig elvezetjük s ott felhajlítjuk úgy, hogy a föld felszíne fölé 1—2 egészséges rügy kerüljön. A bujtás ideje az ősz vagy a koratavasz. Beteg tökéről bujtást sohasem csináljunk. Azzal is számolni kell, hogy az ojtott töke szálvesszejéből készült bujtás, illetőleg a bujtás gyökérzete nem áll el a fillokszerűségnek. Ojtott szőlőben tehát a pótlás csak ojtvánnyal történhetik.

A falusi polgár lapja a
Vasárnap!

HETI TEREFERE

A basa, a farka madár, meg a ketrec

A szemet azért teremtette az Isten, hogy lásson, a fület meg avégbül, hogy halljon vele az ember.

Van azonban a kettő között egy öreg hiba, s ez az, hogy ritkán egyezik az, amit látunk, azzal, amit hallunk.

S ezen csikordul a mai helyzet minden nyavalyája.

A fül ártatlanabb benne, mert azt úgy alkotta a böles Teremtő, hogy ami az egyikben bemegy, a másikon viszont kimehet. A szegény szem azonban sehogysem tudja ezt utána csinálni, ha bosszúságában akkorára tágul is, mint a megriadt ököré.

— Lám, ez az autarkia is, vagy mi fene? — mérgelődik Tüske Tóni.

— Önellátás — vág a szavába Verpeléti gazda.

Tüske Tóni, aki most az önellátás nemes gondolata ellen dühösködik, igencsak világtapasztalt ember, ha nem is éppen iskolára, mert abból csak a falujabeli elemiből részesedett néhány évre valót, ami elég is lett volna neki holta napjáig. A Teremtő azonban úgy rendelkezett, hogy az élet iskolájának legnehezebb éveit is elvégezze Szerbiában, a Kárpátokban, Toporucnál, Doberdón, Ypernnél és betetőzésül Szibériában, a krasznajarszki fogolytáborban. Szenvedett is és tapasztalt annyit, hogy a dédunokáinak is elég lehetne.

Csak hogy egy a bökkenő. Ő maga mondja Szarvas Józsinak, aki pedig igen sok küzdelmében kenyeres és kenyerezetlen pajtása volt.

— Emmá, ami most van, még azokon is túltösz, egy komám!

— Nem addig — marad ugyanazon a véleményen Szarvas Józsi.

Tüske Tóniban tovább lobog az indulat.

— Ez a gyűlölet-front elpusztítja a világot. Érzé ezt mindön nemzet s azért má csak a maga életével törődik, mint az ecceri török basa.

— Hogy törődött az? — érdeklődik Szarvas Józsi.

— A fogságban hallottam egy török szakácstul, hogy vót egyszer valami szöröncsellen török basa, akít a szultán halálra ítélt, de megkönyelmezött neki mégis olyanformán, hogy egy kocsirosra erősített ketrecbe záratta és kitolatta az erdőbe, hogy abban éljön, ameddig tud. Hát élt is szögén, hogy végül a szöme is karikát hányt az éhségtül, mer a közelébe senki se möhe-tött. Egyszer aztán valami különös

nagy tarka madár röpült a ketrecre. A nevét el is felejtöttem, mer erre mifelénk nincs is olyan. A basa azonban ismerte és tudta róla, hogy az a madár végszükségben a saját ürülékéből is megél...

— Héj! — villant föl a basa agyában a mentő gondolat — ha én ezt mögfoghatom, mögmentem az életömet.

Szarvas Józsi két füllel szedi magába a történetet:

— Hogyan, te?

— Hogyan? Hát a basa úgy gondolkozott, hogy majd kölcsönösen táplál-

ják egymást. Ő a madarat, a madár mög ötet. És így örökké élhetnek.

— És mögfogta?

— Mög, egy komám, ippeg úgy, mint a mai nemzetök az önellátást. De úgy is kezdenek má lassan élni, mint a basa a ketrecben, ami mög, tudod, mihöz hasonlít?

— Mihöz?

— Hát az önellátáshoz szabott vámkatárokhöz...

Szarvas Józsi felkacag:

— Innye, az öregapád lukas tők-födőjét, tégöd is elvihetnének ám Genf-be tanácsadónak!

— A fene kívánczozik oda! — legyint Tüske Tóni — vótam én má mindönfelé. Inkább napszamba mőnék, ha — löhetne...

JÁNOS GAZDA.

H I R E K

Műkedvelőink figyelmébe!

A belügyminiszter tavaly úgy intézkedett, hogy szerzői engedély nélkül senki se kaphasson műkedvelői előadásra hatósági engedélyt. A kultuszminisztérium iskolán kívüli népművelési ügyosztálya ismételtén tartott tárgyalásokat a szerzői jogdíj szabályozása kérdésében és ezek a tárgyalások eredménnyel végződtek, még pedig olyan módon, hogy a szerzői jogdíjakat egységesen megállapították és mérsékeltek. Gondoskodás történt arról tehát, hogy a színpadi kiadók és a szerzők tulnyomó részét magában foglaló Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete az előadási jogdíjakat mindenkor méltányos összegben állapítsa meg. A jövőben iskolák, levétegyesületek, kimondottan vallási céllal működő alakulások, kongregációk, hazafiás és jótékonyági testületek, bármely egyfelvonásos színdarab szerzői jogdíja fejében a helység lélekszámára való tekintet nélkül, maximálisan öt pengőt tartoznak fizetni, háromfelvonásos színdarab után pedig tizenkét pengőt. Egyéb műkedvelői alakulatok és társadalmi testületek részére az engedély díja magasabb lehet, de semmiesetre sem lépheti túl egyfelvonásos műveknél a hét, háromfelvonásos daraboknál pedig a tizenhat pengőt.

Egy síoagárdi előfizetők figyelmébe! Mult évi december hó 6-án egyik síoagárdi előfizetők befizetési lapon 2 pengőt küldött be hozzánk, előfizetésének rendezése végett. A befizetési lapra azonban elfelejtette reáírni nevét, amin a földmivelő mai ezer gondja mellett nem is lehet csodálkozni. Mivel azonban nem tudjuk név hiányában a beküldött összeget elkönyvelni, kérjük igen tisztelt előfizetők, közzölje velünk levelezőlapra a nevét.

Aki 102 éves korában is feleségre vágyik. Az oláh királyságbeli Husiban január hó 6-án a 102 éves John Rapcanu másodszer is megnősült, pedig egyik fia már 80 éves és a legfiatalabbik gyermeke is közel 70 éves. John Rapcanu duszagdag földbirtokos, erőteljes, egészséges ember, aki maga látja el nagy gazdaságát s azért nősült újra, hogy segítsége legyen, akiben megbízhat.

Sulyos sérülést okozott egy rossz tréfa. Gál István kiskunfélegyházi gazdálkodó a napokban kutat ásott. A gazda lánya elcsente Rica István munkás pipáját és puskaport kevert a dohány közé. A munkás később gyanutlanul pipára gyujtott, de alig szippantott egyet-kettőt, a pipa hatalmas dörrenéssel felrobbant és a cserepek sulyos sebeket ejtettek Rica arcán, aki valószínűleg elveszti félszemét is.

Hogyan éljen a tüdőbajos ember?

Gyógyulás minden tüdőbetegnek!

Most jelent meg!

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása

Írta:

MÜLLER VILMOS dr.

kir. tanácsos, főorvos.

Ez a kiváló, mindenki számára könnyen érthető munka értéke orvosi tanácsok és utbaigazítások formájában biztos segítség a tüdőbajban szenvedőknek.

Ára 3 pengő.

Kapható:

a VASÁRNAP könyvosztályában.

Lezárták a főváros gyöngyösi szénbányáját. Január hó 10-én Buda-pest székesfőváros lezárta a tulajdonát képező gyöngyösi barnaszénbányát és elrendelte a részvénytársaság felszámolását. A bánya bezárása következtében 150 bányász és 14 tisztviselőcsalád, összesen 750 lélek jutott kilátástalan nyomorúságba. Az intézkedés oka anyagi nehézségekben keresendő. Gyöngyös városa minden lehető elkövet, hogy a kereset nélküli maradt bányászoknak legalább egy részét továbbra is foglalkoztassa.

Kártérítésért perli egy munkás özvegye az ajkai szénbányát. Németh Mihály ajkai bányagépész hastífuszban nemrégen meghalt, mire özvegye kártérítési pert indított az ajkai bányavállalat ellen azokkal, hogy férje halálát a rossz ivóvíz okozta, mert a vállalat nem gondoskodott alkalmasított számára ivóvízről s így ezek a talajvizre szorultak. Az özvegy havi 10 pengőt kért maga és kiskorú gyermeke számára. Az érdemleges tárgyalást január 20-ára tűzte ki a törvényszék.

Letartóztattak négy hajóstisztet. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság feljelentést juttatott el a budapesti rendőrséghez, mely szerint a Kazán gőzös pénztárában hiányt fedeztek fel. Megindult a nyomozás, melynek adatai alapján letartóztatták a gőzös négy tisztjét: Langhammer Antal kapitányt, Rubovszky Ferenc másodkapitányt, Csányi Sándor hadnagyot és Hell József segéd-tisztet, akik azzal védekeznek, hogy csupán elszámolási differenciáról van szó.

Nincsen párja sehol az „Igmándi” viznek, Mert hűséges őre jókedv s egészségnék.

Miért nem a munkanélküli embereknek? A berlini rádió multkoriban gyűjtést indított száz munkanélküli vadállat javára. A vadállatok egyik cirkusz esődjé miatt veszítették el mindennapi kenyerüket. A tigrisek, oroszlánok, medvék, elefántok és egyéb egzotikus állatok hetek óta éheztek. A berlini állatvédő egyesület végül a rádiót kérte meg, hogy segítsen a nyomorgó vadállatokon. A rádió felhívásának meg is lett az eredménye: hamarosan szép összeg gyűlt össze, úgy, hogy az állatoknak most egy darabig van mit enniük.

Vasuti katasztrófa Bukarestben, nyolc halottal. Január hó 10-én, reggel 7 óra 40 perckor a Bukarest-Északi pályaudvar bejárata előtt, a hófúvás miatt lassan haladó s éppen bejáró temesvár—bukaresti személyvonatot utólérte a temesvár—bukaresti gyorsvonat s teljes erővel bele-szaladt. A személyvonat öt utolsó kocsija darabokra törött. A gyorsvonat utasai csak kisebb sérüléseket szenvedtek, a személyvonat utasai azonban majdnem mind megsebesültek. A katasztrófának nyolc halottja és husz sebesültje van.

Hogyha láttok két csillagot...

Hogyha láttok két csillagot egymás mellett:

Azt mondják, hogy elfelejtett árva lelkek.

Pedig egyik hű kedvesem szemefénye, Másik az én lelkemnek a csillagképe.

Hogyha láttok két csillagot az ég alján, Mind a kettő oly szomorú, olyan halvány.

Mikor az is lebukik a messzeségbe, Jó emberek mondjátok egy imát érte!

Hogyha láttok két csillagot fenn az égen,

Ragyogó szép tündérország közepében. Vagy ha az is hamis ott a csillagokba' Itt a földön igaz ember hogy is volna!

Irta: TÖRÖK SÁNDOR
(Jászfelsőszentgyörgy.)

Különös rágalmazási per egy bikával kapcsolatban. Borsos Ferenc, Bálint István és Virág András söptei földművesek a multkoriban azt beszélték a községben, hogy Hompász Gyula, Szerdahelyi Sándor és Hodászi József községi előljárók a szombathelyi vásáron olyan bikát vettek, amelyek csak nyulak lesznek a leszármazottak. Felhatalmazásra hivatalból üldözőndő rágalmazás miatt Borsos és társai a szombathelyi törvényszék elé kerültek. A bíróság azonban megállapította, hogy a vádlottaknak az az állítása, hogy olyan bikát vettek, amelytől nyulak származnak, nem becsültsérsétség és nem rágalmazás. A vádlottakat ezek után felmentették.

Halálos villamoskatasztrófa Budapesten. Január hó 4-én megdőböntő villamoskatasztrófa történt a fővárosban, a Zugligeti-uton, ahol egy kiránduló különvillamos felborult, kisiklott, összetört és maga alá temette utasait. A villamoson a Sophianum leánynevelőintézet két növendéke: a 10 éves Bartal Kató és a 10 éves Gundel Mária ült Baltazár Margit nővér kíséretében. A villamos, alig hogy elintult a végállomásra, óriási sebességgel kezdett lefelé rohanni, egyik megállónál sem állt meg, hanem egyre fokozódó sebességgel robotott. Egy kanyarodónál aztán hirtelen kiugrott a sínekből és kirágódott balfelé. Kettőropantotta a villamoszlopot, előrevághant vagy ötven méternyi, nekivágódott egy villa kőkerítésének, ahonnan a lökés ereje visszavágta újra a sínekre és itt izzéporrá zúzódott. A villamos utasai közül Bartal Kató a helyszínen meghalt, sulyosan megsebesült Gundel Mária és Törzsök István kocsivezető, míg a nővér és Kocza István kalauz könnyebb sérüléseket szenvedett. A kocsivezető és a kalauz vallomása szerint a fékek nem működtek megfelelően. A tragikusorsu Bartal Kató nagybátyja Imrédy Béla pénzügyminiszter. A kis Gundel Mária, egyhetes szenvedés után, január hó 11-én kiszivedett.

A „VASÁRNAP”
szerkesztősége
és kiadóhivatala:
Budapest,
V., Bálffy-u. 24. szám

Három gyermeke fulladt meg a füstben egy tüzoltónak. Megrendítő gyermekszerencsétlenség történt január hó 4-én Alagon. Molnár Gyula tüzoltó három kisleánya, a 4 éves Margit, a 2 éves Irén és a 14 hónapos Piroška, füstmérgezésben meghalt. Molnár Gyula felesége, mielőtt elindult, hogy az urának ebédet vigyen, jól rárakott a konyhában lévő kályhára, a gyerekekre ráparancsolt, hogy a konyhában maradjanak, ahol meleg van és aztán rájuk zárta az ajtót és elment. A gyerekek játékból parazsat vettek ki a kályhából. A parázstól valahogyan meggyulladt a konyhában álló ágy. A száraz fa és ágynemű nagy füsttel égni kezdett. A bezárt kisgyerekek nem tudtak menekülni a konyhából. Égési sebeket nem szenvedtek, a füst fojtotta meg őket. A szerencsétlen szülők, amikor megtudták, hogy mind a három gyermekük meghalt, annyira elkeseredtek, hogy öngyilkosságot akartak elkövetni.

Megölte a feleségét, aztán öngyilkos lett egy kétségehesett férj. Kettős tragédiát okozott Londonban egy egér. A tragédia az egér megjelenése után egy évvel következett be. Egy londoni mészáros felesége egy évvel ezelőt megriadt egy egértől, megbotlott, elesett és bevágta fejét a gáz-kályhába. A sulyos agyvárázkódás elmebeli elváltozásokat okozott nála, de férje, aki nagyon szerette, mégsem küldte elme-gyógyintézetbe, otthon tartotta és azt remélte, hogy az asszony előbb-utóbb meggyógyul. Karácsony estéjén látták utoljára a szomszédok a házaspárt. A férfi akkor azt mondotta, hogy elutazik feleségével néhány napra. Újév után feltűnt, hogy még mindig nem érkeztek meg. A szomszédok gyanut fogtak és behatoltak a lakásba, ahol átvágott torokkal, holtan találták a házaspárt. A vizsgálat megállapította, hogy a férj, aki, úgy látszik, már nem bízott felesége gyógyulásában, megölte az asszonyt és aztán magával végezt.

Elfogtak egy kommunistát, aki sorozatos gyilkosságra készült. A napokban elfogták a romániai Kisenerben az odesszai orosz szovjetrendőrség alvezéréit, akit a szovjet fontos megbizatással küldött Romániába. Kihallgatása folyamán bevallotta, hogy azt a megbizatást kapta, hogy magasrangú politikai személyiségeket tün-tessen el láb alól.

A tyukszem.

— Rémes kérlek, egy óriási tyukszem van a talpamon.

— Ez neked rémes? Örülj neki.

— Miért örüljek?

— Ha óriási, legalább senki sem léphet rá.

Szójáték.

— Mi? Jól hallok? Szerzetes akarsz lenni?

— Igen. Szeretnék belépni a karte-liták rendjébe.

(Karmeliták helyett kartel-iták, a kartel urai.)

PÁSZTORTÜZ

Gróf D'Orsay ezredes halálához.

A most elmúlt karácsony hetének legnagyobb magyar halottja minden bizonnyal a Rákosszentmihályon 88 éves korában elhunyt öreg D'Orsay (ejtsd: dorszé) Olivér gróf, ny. ezredes, a mezőhegyesi méntelep egykori európai hírű parancsnoka, az újabb magyar iótenyésztésnek leveldi Kozma Ferencel együtt való nagy megnemesítője. Mint a Báthoryakat, Zrínyieket, Damjanichokat, Hermann Ottókat, Egan Edéket, Sporzon Pálokat, úgy a most elhunyt ősi francia eredetű nemes öreg D'Orsay Olivér grófot idegen fajok adták nekünk. A drága magyar föld, a királyi fenséges magyar nép megismerése és varázsos szeretete magyarnál magyarabb szentelték ezeket a hadi, szellemi és gazdasági életünket századokra megtermékenyítő és magasan élőbbre vivő nagy elméket.

Az ősi franciá főnemes D'Orsay gróf, mint francia emigráns elődök lezármazottja már a magyar földön, a Zala vármegyei Türrjén született. A haza bölse, Deák Ferenc, zalai népének zamatos magyar nyelvét és varázsos báju életszokásait itt szivta lelkébe már gyermekkorában. Midőn pedig serdülő, majd férfikort ért, mint a hajdusági, bikari, szabolesi legényekből verbuválódott piros csákós 14-es közös huszároknak, a híres Wladimir nagyherceg-huszároknak kadétja, alhadnagya, főhadnagya, majd svadronyos kapitánya zárta lelkébe huszárságain keresztül délceg, büszke, bátor, okos magyar népünket és a nagyszerű magyar lónak örök szeretetét.

Ezáltal a vonalom által, az éltető szeretet eme égijelként ragyogó nyomdokán jutott el Mezőhegyesre és áldozta egész további életét az alföldi magyar gazdáknak oly nagy és királyi kincses értéket nyújtó mezőhegyesi tájfajta lóanyagának kitenyésztesére. Örökké megújodottan tenyésző kincses, drága, nemes tájfaj-lóanyagot, kiapadhatatlan vagyont és jövedelemforrást adott, nyitott a feketére perzselt magyar alföldi gazdáknak, sőt az ország összes lótenyésztőinek. Őt Makó, Hódmezővásárhely, Szarvas, Szeged tájékán és széles mezőin áldják is, a jószág atyai fogalmaként regélik az öreg D'Orsay óbestert... Illő tehát, hogy mi, a „Vasárnap“ írói, olvasói is meghajtsuk fejünket az ő szép emlékezte és frissen hantolt sírhantja előtt.

MÓRICZ PÁL.

Százévesek egyesülete.

Dorchester amerikai városban, olyan egyesület is van, melynek tagjai legalább száz évesek. Képiünk az agasztánok tanácskozásáról készült.

Soha...

Soha eddig nem jártam felétek,
Soha eddig nem irtam tenéked.

Soha még nem csókoltam a szádát,
Soh'se vágytam, mint most, te utánad.

Enyém eddig nem volt senki, soha!
S te, az első... te lennél mostoha?

Soha, addig nem pihen a vérem,
Mig az ajkad egyszer el nem érem.

Irta: JENEI SÁNDOR (Solt).

Négynapos tetszhalál után meghalt.

Mácsi Lajos 60 éves, megszállott területen lévő váradszöllősi munkás, a minap eszméletlenül esett össze. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy semmi életműködés nem látszik ugyan, de Mácsi Lajos mégsem halt meg, csak tetszhalott. Ennek egyetlen jele az volt, hogy a test nem meredezett meg. Ez az állapot négy napig tartott. A negyedik napon, anélkül, hogy magához tudták volna téríteni, vagy bármilyen beavatkozásnak sikere lett volna. Mácsi Lajos meghalt.

Agyonlőtte magát egy detektív, mert ártatlanokat vádolt. Néhány héttel ezelőtt nagy gyilkossági pert tárgyalt a londoni esküdtszék. Két fiatal leány volt a vádlott. Az ügyész azzal vádolta őket, hogy meggyilkoltak egy fiatalembert. A tárgyaláson azonban kiderült teljes ártatlanságuk és a bíróság felmentette őket. Kiderült a tárgyaláson az is, hogy a vádirat számára a nyomozó detektívfelügyelő, Henry Vince, szolgáltatva a terhelő adatokat. Megállapították, hogy Vince nyomozása teljesen téves és értéktelen volt és hogy vallatás közben bántalmazta a vádlottakat. A detektív ellen vizsgálat indult meg, de ő nem várta be a végét, hanem hivatali szobájában agyonlőtte magát.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Akácmagot akarok elvetni, hogy csináljam? (895. számú előfizető.) — **Felelet:** Lehetőleg homokos vályogtalajú földbe vetendő; ezt összelel mélyen meg kell szántani, tavasszal megfogasolni s ebbe 60—80 cm. sortávolságra, 5—8 cm. mély vetőárkocba, 8—10 cm. távolságra elvetni a magot. A magot elvetés előtt jó 24 óráig trágyalében áztatni, hogy biztonságban kikeljen. A vetőárkokat komposztal, vagy igen érett trágyával kevert földdel takarjuk be. A sorok között annyiszor kell kapálni, ahányszor csak gyom mutatkozik.

Kérdés: 1. Érdemes-e fehér herét vetni magnyerés céljából? 2. Ha most megszántom a földet kukorica alá, kell-e retéskor szántani? (Haladó gazda, Baglyakötanya.) — **Felelet:** Nehéz jóslásokba boesátkozni bizonyos termény ára felől, de azt hisszük, hogy a fehérherében még a folyó évben tultermelés nem lesz. Vetőmag kapható Mauthner Ödön részvénytársaságnál, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. Ára még nincs kialakulva. Valószínűleg kg-kint 5 pengő lesz. Talajigényei nem nagyok. Sekély homokon is megermen, ha ez nem tulságosan száraz, de legjobban díszlik természetesen a televényes, meszes, középkötött talajokon. Termesztése megegyezik a vörösherével. Rendszerint tavaszi gabonával, mint védőnővényvel vetik, de jó talajon vethető őszigabona közé is. Vetőmagmennyiség kat. holdankint 4—5 kg. 2. Ha az ősi szántást kora tavasszal, mihelyt reá lehet menni, megboronálja, azután pedig ismételt tárcsázással vagy extirpálással porhanyó és gyomtalan állapotban tartja, akkor nem kell szántani és mégis jó magyágra lesz a kukoricának. Szántani csak akkor indokolt, ha a talaj erősen összeülpedett, vagy a gaz nagyon felverte.

Kérdés: Volna egy 12 kaliberű flóbertem és szeretnék a saját földemen vadászni vele. Megkaphatom-e rája az engedélyt? Hallottam, hogy akinek 100 hold földje van, kaphat engedélyt. (B. J., Járárokszállás.) — **Felelet:** A fegyvertartási engedélyt az elsőfoku rendőrhatalóságtól, vagyis a főszolgabírótól kell kérni, aki ha a szükséges kellek megvannak, azt ki is adja. 100 hold földjén önállóan nem vadászhat, mert a vadászati törvény értelmében a legkisebb önálló vadászterületnek 200 holdnak kell lenni. Ha azonban van két olyan szomszédja, akiknek egyenkint 50—50 hold földje van és ezek össze-függőek az Ön birtokával, akkor társulhat velük és így megkaphatják a vadászati engedélyt.

Kérdés: Kaphatok-e gyümölcsfajkezelési utmutatót? (T. K., Győr-Szabadhegy.) — **Felelet:** A kért tájékoztatót kiadóhivatalunk elküldötte Önnek.

Kérdés: Ajánlatos volna-e jégvermet csináltatni, a jég tartóssága végett, a következő módon: beton falazat, vasbeton tetővel, a tetőt a vasbeton fölé leföldelni és a fenekét vályoggal letölteni? (R. S., Potyond.) — **Felelet:** Ha a jégvermet teljesen a föld alá épülne, akkor a vasbeton megfelelő (elégge szigetel). Különös gond fordítandó arra, hogy az ajtó megoldása helyes legyen. Szükséges, hogy legalább egy négyzetméter alapterületű előtérrel bíró kettős lejárát létesüljön, amelynek ugy a felső külső, mint az alsó belső ajtaja légmentesen záródó legyen.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Y
sárkefe
(á = a, -e)

(Beküldte Albert Kálmán Prónayfal-ráról)

2. Szórejtvény.

égítést pej

(Beküldte Ha Sándor Felsőmocsoládról.)

3. Szórejtvény.

Óceán Ó
megy

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

4. Szórejtvény.

bicska idegen pénz
(-a)

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincról.)

5. Szórejtvény.

nincs haja gidrán

(Beküldte Boda Mariska Törökszentmiklósról.)

A rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a 6-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pótrejtvény: **Gömbös Gyula**. 2. Szórejtvény: **Vakondok**. 3. Szórejtvény: **Eperfa**. 4. Szórejtvény: **Párnahéj**. 5. Szórejtvény: **Hangszer**.

Megejtették: Kovács Bálint, Ökrös József, ifj. Kovács István, Gulyás László, Selymes István, Végh Márton, Fazekas Mihály, Lehoczky Árpád, Stotter Péter, Pallós Gábor, Véhn Erzsébet, Szekulesz Irén.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Kovács István (Rábászentmihály) és Pallós Gábor (Pesterzsébet).

Az első számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Cigányerkölcs.

Megkérdezték egyszer a cigánykavarran fejétől, mi a véleménye a lopásról, mire így felelt:

— Ha én lopok lovat, az jó, ha tőlem lopnak, az rossz.

Kérdés: Hol lehet ricinus vetőmagot beszerezni? Hol lehet és körülbelül milyen áron értékesíteni? Hogyan érdemesebb a termelőnek értékesíteni, magban, vagy olajban? (J. S., Solt 550.) — **Felelet:** A ricinus vetőmag kilója jelenleg 10 pengő. Beszerezhető a nagyobb magkereskedőknél (Mauthner Ödön, stb.). Egy holdra körülbelül 5–6 kg. vetőmag kell. Magyarország ricinus vetőmagszükséglete nagyon csekély, úgy hogy helyesebb, ha mint olajat értékesíti a győgyáru nagyüzemekben. Hozzánk intézett kérését készséggel teljesítjük.

Kérdés: Hadikölesönsegély iránt 1931-ben kérvényt adtam be, de még választ nem kaptam. Mit tegyek? (L. P. I., Jászjákóhalma.) — **Felelet:** Kérvényét, mint Ön is írta, 1931-ben elkésve adta be és azért nem kapott segélyt. 1932-ben azonban — ha a közölt adatok helyesek — fellett volna kapnia. Valószínűnek tartjuk, hogy rövidesen kedvezően elintézik kérését. Utána járunk a belügyminisztériumban és azután levélben közöljük, hogy mit végeztünk.

Kérdés: Apámtól 3200 korona értékű hadikölesönkötvényt kaptam és nekem is van 7000 korona értékű. Hora kell kérvényt beadni segélyért? (K. P., Szántód.) — **Felelet:** Kérvényét, melyet a belügyminiszter urhoz kell címezni, adja be a községi előljárásának, amely azt hivatalból továbbítja.

Kérdés: Hol van az erdei kihágási tanács? (N. M., 2092, előfizető.) — **Felelet:** A belügyminisztériumban szervezett kihágási tanács címe: Budapest, L. Vár, Belügyminisztérium. Felebbezéseket az elsőfokú hatóságnál, vagyis a főszolgabírnál kell beadni, fennevezett tanácsnak címezve. A főszolgabíró hivatalból továbbítja a felebbezést.

Kérdés: Kaphatok-e én is gyümölcsfeldolgozó tájékoztatót? (Gy. G., Drávacsapely.) — **Felelet:** Igen, megküldöttük. Közöljük, hogy még 1932-re 5 pengő faluszövetségi tagdíjhátraléka áll fenn, tessék ezt, valamint a folyó évi tagsági díjat is a megküldött csekklepon befizetni.

Kérdés: 1918-ban életbiztosítást kötöttem, fizetem is díjakat, a valorizációs igényemet is bejelentettem, vajjon számíthatok-e most valorizációra? — **Felelet:** Értesítjük, hogy a fennálló jogszabályok értelmében a biztosító társaság 1935 február hó 1. napján lesz köteles a biztosítási összeg 5 százalékát valorizáltan pengő értékben a biztosított kezéhez megfizetni. Természetesen kellene azt is tudni, hogy a biztosító társaság elismer-e az Ön igényét. Ugyanis 1930-ban közszemlére voltak kitéve a m. kir. pénzügyminisztériumban a kötvények ebből a szempontból.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. J., Mád. Ön, aki súlyos sorban él, ezt írta nekünk: „Kívánom, hogy az új esztendőben a „Vasárnap” minél nagyobbra és nagybobra nőjjon és ne győzők nyomtatni lapjukat, annyi fogyjon. Ezt olvassa mindenki.” Megindultsággal köszönjük a hűséget, hogy életének nehéz terhe dacára is kitar mellettünk és jókívánásaira viszonzásképpen azt kívánjuk, adja a Teremtő, hogy Önre és családjára is rámosolyogjon végre a szerencse. — **T. S., Jászfelsőszentgyörgy.** Szép versét ma számunk közli. A másikat a bírálóbizottság elé utaltuk. — **Cs.**

Gy., Vésztő. Kérését készséggel teljesítjük, a lapot küldjük. Kérjük ajánlja lapunkat ismerősei körében. — **Sz. M., Csonkamindszent.** A mulasztás nem miniket terhel, mi ugyanis elküldöttük, de ugylátszik, elkallódott valahol. Pótoltuk. — **J. S., Felsőmocsolád.** Elsősorban is köszöntjük Önt abból az alkalomból, hogy olvasóból előfizető lett. Kérjük, támogatson bennünket és ajánlja lapunkat barátainak. Rejtvényeiből közlünk. — **L. K., Fehértó.** Hálásan köszönjük, hogy új előfizetővel szaporította táborunkat. Címére megindítottuk a lapot és Önnek is küldöttünk befizetési lapot. A **Vásárosok jegyzékét** nem tudjuk előbb eljuttatni, mert a lapot csütörtök este kell szétküldeni. — **Ifj. H. J., Nyugotszent-erzsébet.** Címére elküldöttük a kért mutatványszámokat. Kérjük, legyen rajta, hogy előfizetőnk táborát szaporítsa. — **B. Sz. M., Tiszadorog.** Kérését teljesítjük, tekintettel arra, hogy régi előfizetőnk.

T R É F Á K

Amiben nincs nézeteltérés.

Móricka szülei nem a legjobb házaséletet élték.

Február elején Mórickával egy kis baleset történt: a félévi bizonyítványa a lehető legrosszabb volt. Mikor a szülők meglátták az ötösökkel sűrűn ellátott bizonyítványt, nekiesetek Mórickának és jól elpuffolték.

Móricka a sok pofontól végre magához térve így szólt:

— Ez az egyetlen pont, ahol megvan köztetek az egyetértés.

Haragosok, ha találkoznak.

Smucig ur és Dölyfös ur, két régi haragos, összetalálkoznak valahol:

— Békülünk ki, — mondja Smucig ur.

— Békülünk ki, — felelte Dölyfös ur.

— Nincs annak semmi értelme, hogy veszekedjünk.

— Igazad van, édes barátom.

— Én is mindig mondtam magamban: menj oda ahhoz a vén számárhoz, ahhoz a Dölyföshöz és engeszteld ki.

— Mi az, hogy vén számárhoz?

— Nana, magamban mondtam csak.

— Rendben van. De tudod, hogy én mit mondtam magamban? Vén tolvaj ez a Smucig, mondtam magamban, mi a fenét veszekedjek egy ilyen marhával! Mondtam magamban.

— Ez szemtelenség, tudod?

— A tiéd még nagyobb szemtelenség.

— Majd meglátjuk. Majd az ügyvédem elintézi.

— Az enyém is. Te senki!

— Te rongy!

— Fogd be a szád!

— Pfu!

Végül mindaketten: Disznó, akaszd fel magad!

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (6)

— Elsősorban is bocsásson meg, hogy ily későn és a hivatalos óráján túl zavarom.

— De kérem, én készségesen állok rendelkezésére, ez csak kötelességem.

— Nem is jöttem volna, ha nem egy fontos ügyről volna szó, mely nem az én személyes ügyem. Nem, itt jelentősebb dolgok vannak a játékban. Olyan dolog adta elő magát, melynek pontos mérlegelésére és kezelésére szakemberre van szükség.

— Valami szerencsétlenség történt? — kérdezte a rendőrfőnök, miközben néhány porszemet sepert le ragyogó egyenruhájáról.

— Igen, azaz, hogy nem is tudom, mit is mondjak! Tulajdonképpen nem is szerencsétlenség.

— Hogyan értsem excellenciád szavát?

— Azonnal el fogok mindent mondani. Mert hát látja rendőrfőnök ur, ezt nem lehet szerencsétlenségnek nevezni. Inkább haszonnak mondható.

— Tehát akkor a kormány rendőri segítséget kér a barátai ellen? — kérdezte tréfásan a rendőrfőnök.

— Igen. Önnek igaza van. Mert ez valóban érdekes eset. Hirtelen és váratlanul egy bizonyos előnyhöz jutottunk, de éppen e jelenség meglepetésszerűsége nyugtalanít minket.

— Valóban kíváncsivá tesz excellenciád!

— Hallja tehát. Bár semmi okunk sincs az izgatottságra és az egész talán csak valami csalás, amit könnyen ki lehet majd deríteni, mégis tanácsosnak látszik, hogy a rendőrséget is megkérdezzük. Ezt annál is inkább megteszszük, mert rendkívül kíváncsiak vagyunk e talány megfejtésére.

— Kémkedésről van szó? — kérdezte a rendőrfőnök.

— Eltalálta.

— Fontos katonai titkokat lop-tak el?

— Szó sincs róla, hiszen ez nagyon közönséges ügy lenne. Sőt éppen az a különös, hogy egy kormánynak oly katonai titkos okmányokat küldtek, mely más hatalom tulajdona.

— Oh, excellenciás uram, ez épp oly gyakran megtörténik. Minden megvásárolható ezen a gyalázatos világon és ha ez nem is szép, de általános szokás.

— Az ilyen iratokat minden esetre meg lehet vásárolni — válaszolta a miniszter — és ez bizony gyakran meg is történik. Az azonban már különös, ha egy ország ajándékba kapja egy másik ország katonai titkait.

A rendőrfőnök végigsímitotta kopasz fejét.

— Ajándékba kapta? — kérdezte csodálkozva. — Nem értem. Nem a mi ügynökeink közül az egyik . . .

— Nem, hiszen az egészen természetes volna. De el tudja azt képzelni, hogy valaki nekünk névtelenül, postán, egyetlen felvilágosító szó nélkül, elküldi a katonai titkát egy államnak, melyet nem merek megnevezni? És pedig ez a titok a mi jóakaróknak legalább is — mondjuk 100.000 frank értékkel bir.

— Nagyon különös és nagyon érdekes.

— Nem tudjuk, hogyan magyarázzuk meg magunknak az esetet. És bár ez nem tartozik a dologhoz, mégis nagy megnyugvás volna a számunkra, ha a dolog mögé láthatnánk. Különben is az ember becsületesebbnek érzi magát, ha egy lopott dolgot megfizet, mintha ajándékba kap.

— Ez tagadhatatlan. De mit tehetünk mi ebben az ügyben? Amint én gondolom, a rendőrségnek semmi jogcíme sincs beleavatkozni egy ajándékozási ügybe. Mert azt nem hiszem, hogy Excellenciád azzal bizna meg bennünket, hogy az ország jóttevőjét felkutasuk és megbüntessük.

— Ön tréfál! Nem, azt nem akarom, hiszen a rendnek is van határa. Én pedig nem vagyok valami szörzsálhasogató ember.

— De minthogy ez az ügy nem bűnügy, országunk törvényei szerint még csak nem is büntetendő...

— Kedves barátom, mi sem akarjuk ezt az ügyet bünténynek minősíteni. Mi csak azt szeretnénk, hogy állítsa rendelkezésünkre a legügyesebb detektívjét, aki nekünk felkutasassa, ki a mi névtelen

jótévőnk. A kormánynak érdekében áll, hogy ezt megtudja. Ennek az embernek rendkívüli képességekkel kell rendelkeznie, mert a tőle kapott titkok igen fontosak és megszerzésük nem lehetett könnyű dolog. Nagyon előnyös volna tehát számunkra, ha érintkezésbe léphetnénk vele.

— Amint parancsolja, kegyelmes uram — mondotta a rendőrfőnök.

Egy pillanatig gondolkodott, aztán csengetett a szolgálatteltevő rendőrnek.

— Kéretem Cardon urat! — szólott.

— Ki ez a Cardon? — kérdezte a miniszter, amint a rendőr kiment a szobából.

— Cardon, a híres Cardon, egyike a legügyesebb embereimnek. Nem emlékszik rá Excellenciád, pár hónappal ezelőtt Németországban egy szélhámós az ő nevével vezette félre az ottani rendőrséget. — A rendőrfőnök felkacagott. — Nagy eset volt. Mialatt Cardon Amerikában járt tanulmányuton, azalatt ez az ál-Cardon bizalmas „nyomozásokat“ végzett a német kormány számára. Egyébként igen ügyes és megbízható ember, világlátott, sok nyelvet beszélt, jártas a nemzetközi világban. Azt hiszem, ő lesz a legalkalmasabb személy Excellenciád számára . . .

— Örülök, ha megismerkedhetem vele!

Az ajtó kinyílt és egy kis termetű férfi lépett be, kinek külseje feltűnően ápoltság volt. Elegáns estélyi ruháját mintha ráöntötték volna. Energikus profilját hollófekete haj övezte.

Kimért udvariassággal hajolt meg.

— Cardon ur, — mondta a rendőrfőnök, miközben felállt — bemutatom önt Koyama gróf excellenciájának, a külügyminiszter urnak.

A detektív másodszer is meghajolt.

— Parancsoljon velem, Kegyelmes Uram.

A miniszter intett a kezével, hogy ismét üljenek le.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 10-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac. *Buza:* tiszavidéki 76—80 kg-os 13.10—14.30, felsőtiszai 12.55—13.25, járszági 12.80—13.50, dunántúli, fejérmegyei, pestvidéki és bácskai 12.55—13.25. *Rozs:* pestvidéki 6.05—6.15, egyéb 6.05—6.15. *Árpa:* takarmányárpa, elsőrendű 8.80—8.90, másodrendű 8.70—8.80, felvid. sörárpa 10.25—10.50, egyéb 9.50—11.00. *Zab:* elsőrendű 9.00—9.25, másodrendű 8.80—8.90. *Tenyeri:* tisztántali 6.40—6.50, egyéb 6.40—6.50. *Korpa:* 6.10—6.20. *8-as liszt:* 8.90—9.10 pengő métermázsánként.

Határidőpiai. *Buza* márciusra 13.56—13.57, májusra 13.92—13.93. *Rozs* márciusra 7.16—7.20. *Tenyeri* májusra 7.85—7.87, júliusra 8.23—8.25 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. Az új év kezdetével a vetőmagvak iránti érdeklődés megélénkült. *Lóheremag* áremelkedése folytatódott, ami a jobb külföldi keresleten kívül a már aránylag csekély készleteknek tudható be. Mindazonáltal az utolsó napokban ismét némi esőkként volt észlelhető. *Lucernamag* irányzata ismét esendesebb. *Nyulscsapkából* is van némi kínálat alacsony árak mellett. *Tavaszi búkkönyben* nem volt forgalom. *Szudánfű* ára tovább esőkként, e cikk iránt ilyenkor még kevés érdeklődés mutatkozik. A *budapesti áru- és értéktőzsde* hivatalos jegyzései *nyersáru*ért, 100 kilónként, *budapesti paritásban:* *Repece* 25.50—25.60; *Köles:* vörös 7—7.25. *Lucerna:* 100—108. *Lóhere:* 76—82. *Búkköny:* tav. 14—15. *Muharmag:* 11—12. *Lenmag:* elsőrendű 27.50—28, másodrendű 25.75—26. *Tökmag:* elsőrendű 15.50—17, másodrendű 15.50—16. *Napraforgó:* fehér 15.50—16.50, vegyes 12.50—12.80. *Kék mák:* 110—112. *Borsó:* Viktória 13.50—15, express 18—21. *Szárított répaszélet:* 8.50—9. *Lenese:* kisszemű 22—26, nagyszemű 28—34. *Bab:* v. gyöngy 11—12, szokvány 9.50—9.75, tarka 10.50—11, barna 11—12, fűrj gömbölyű 18—19, hosszú 16—17 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. *Árpa*korpa 7.40, borsóhéj 7, borsókorpa 7, buzakonkoly 7.50, konkolydara 8.50, lenmagpogácsa 15.50, napraforgópogácsa 12.50, repcepogácsa 10, rozskonkoly 7.50, rozskorpa 6.50, rozsoesü 6.50, rozstakarmányliszt 9, szójababpogácsaliszt nagyban 23, szójababpogácsaliszt kicsinyben 25, tökmagpogácsa 17 pengő métermázsánként.

Ékék, ekealkatrészek, boronák, kapálóékék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhető be legjutányosabban.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.50—5, harmadrendű csomagolásra 3.10—4.30, sarjuszéna 3, muharzéna 4.70—5.20, lucernaszéna 6.25—7.50, lóhereszéna 4.75, takarmányzalma (árpa) 3, alomszalma, elsőrendű 3.90—4, alomszalma, másodrendű 3—3.70 pengő métermázsánként.

Vágómarhavásár. Árak élőszülőkönként: bíka tarka, másodrendű 44, ökör tarka, másodrendű 32—44, harmadrendű 29, tehén tarka, másodrendű 30—44, eson-toznivaló 22 fillér.

Sertésvásár. Szedett középsertés páronként 220—260 kg-ig 82—84, kiv. 87, könnyű páronként 180—210 kg-ig 78—82, silány páronként 100—160 kg-ig 72—76, elsőrendű öreg nehéz páronként 300 kg-on felül 80—82, szedett öreg, másodrendű 76—79, angol sonkasüldő páronként 120—150 kg-ig, elsőrendű 80—82, másodrendű 76—79, könnyű páronként 80—100 kg-ig 85—92, kiv. 98, zsirszalonna 128—135, 3 darabos táblás sózott szalonna 100—106, lezuhott félhús nagyban 106—120, kiv. 122, vágottsertés 110—114, szalámius 98 fillér kilogrammonként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 40—42, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 40—42, 1½ éves üszök 38—40, 1½ éves tinók 35—40 fillér kilogrammonként élőszuluban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi, szopós, elsőrendű 68—77, másodrendű 60—67, harmadrendű 48—58 fillér kilogrammonként élőszuluban.

Juhárak. Külföldieknek megfelelő prima fiatal, kistfogas ürök, páronként 100 kilogramm vagy azon felüli súlyban 40—42, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kilogramm között 40—42 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kilogramm súlylevonással.

Gyapju. A hazai piacon elkelt körülbelül 15.000 kilogramm középminőségű hibás fésűgyapju 1.05 pengős árban ab Budapest.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 10—12, tejszín 160—240, tejfel 100—160, centrifugált vaj, kicsinyben kilogrammja 280—320, szedett vaj 240—280, tehénturó 70—100, juhturó 180—240, trappista sajt 180—280 fillér.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke darabja 90—250, tyúk darabja 160—300, kappan darabja 300—450 fillér. *Leült baromfi:* hizott ruca 120—150, csirke 130—220, tyúk 120—160, hizott pulyka 120—180, libamáj 300—700 fillér kilogrammonként. Tojás darabja 9—13 fillér darabonként.

Vadpiac. Szarvascomb 2—2.50, őzcomb 2.80—3 pengő kilogrammonként, nyulbőrben 2—4, fácán 2—3, fogoly 1.20—1.50 pengő darabonként.

Halpiac. Élő ponty, nagyság szerint, 0.80—1.80, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként

Méz, pergetett kilogrammonként 1.20—1.60 pengő.

Zöldsg és gyümölcs. Sárgarépa 10—20, petrezselyem 14—22, zeller 14—30, kalarábé 10—20, karfiol 40—80, vörshagyma 6—14, fokhagyma 30—70, cékla 8—18, fejeskáposzta 5—10, kelkáposzta 10—20, vöröskáposzta 12—24, fejesalata, darabja 8—30, torma 50—160, burgonya, őszi rózsza 10—14, nyári rózsza

14—18, Ella 8—10, kifli 16—24, champignon gomba 160—300, fekete retek 10—20, hónapos retek csomója 20—50, tök (főző) 16—26, sült tök 10—20, sóska 100—200, paraj (tisztított) 80—200 fillér.

Gyümölcs. Alma 40—240, birsalma 40—80, körte 70—200, naspolya 40—100, dió 100—200, gesztenye 48—68, mandula 60—80 fillér kilogrammonként.

Fapiac. *Lombfában* a kereslet változatlanul gyenge. *Tűzfában* az árak lemorzsolódtak. Belföldi búkkhasáb termelői ára 275—285, cserhasáb 335—340, gertyánhasáb 260—270, akáchasáb 215—225 pengő vagononként budapesti paritásban.

Borpiac. A méri borok irányzata szilárd, a kereslet élénkült, mert a fogyasztási adó csökkentése a belföldi kereskedelmet is vásárlásra ösztönzi. Ujbor 8 százalékos édes minőségben 32—34, 1930-as óbor különlegességek 38—50 fillér. Szeged környékén kadarka borok ára 1.1—1.2, fehér borok ára 1.3—1.4 fillér mallingfokonként. Finom fehér borokért azonban többet kérnek, mallingfokonként egészen 2 fillérig. Az árak vastag seprővel fejteve értendők.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára január hó 10-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* angol font 1900—1940, dollár 570.50—573.50, kanadai dollár 500—506, holland forint 229.35—230.75, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* cseh korona 16.91—17.01, szerb dinár 7.30—7.80, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 63.95—64.45, román leu 3.40—3.44, bolgár leva 3.95—4.25, olasz lira 29.90—30.20 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, január hó 15-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Cegléd, Kiskunfélegyháza. — *Ló-, sertés- és kirakodóvásár:* Debrecen.

Hétfő, január hó 16-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Dévaványa, Dombóvár, Egyek, Győr, Jászladány, Ócsa, Órkény, Rétság, Salgótarján, Szendrő, Verpelét. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Debrecen, Szerecs. — *Kirakodóvásár:* Hódmezővásárhely, Ózd, Tatabánya.

Kedd, január hó 18-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Salgótarján. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsodnádasd.

Szerda, január hó 18-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Mány, Székesfehérvár. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Zalaszentlászló.

Csütörtök, január hó 19-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Szabadszentkirály. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Csesztreg.

Péntek, január hó 20-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Csenger, Gyula, Majsza.

Sombat, január hó 21-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Gyula.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 JANUÁR 15—21.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap 15

9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia-templomból. 11.15: Evang. istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. **Utána:** Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Komoly zene. 2: Gramofonhangverseny. Operarészletek, zene, ének. 3: Nyárády György dr. előadása: „Tenyészállatok okszerű tartása.” 3.45: L. Bodorné Czeke Vilma előadása: „A gyermek és játéka.” 2. Időszerű apróságok. **Utána:** Időjelzés, időjárásjelentés. 4.30: Pertis Pál cigányzenekari hangversenye. 5.30: Baktay Ervin előadása: „Az indiai csillagjósolás.” 6: A Mándits jazz-zenekar hangversenye, Vajda Károly énekszámával. Tánccalok. 7: Bethlen Margit grófnő felolvasása. 7.30: Vidám est. Rendező Csanády György. **Utána.** Körülbelül 9.15: Sport- és igeverseny-eredmények. 9.30: Másfélóra szórakoztató zene. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. **Utána:** Erdélyi Patai Leó jazz-zenekarának hangversenye, Vig Miklós énekszámával. Tánccalok.

Hétfő 16

9.15: Hangverseny; hegedű, zongora, szakszofon és ének; komoly és könnyű zene; magyar dalok. Közben, 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Toll Károly cigányzenekari hangversenye. Közben, 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákkfőelőrája. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Lázár Béla dr. előadása: „Arany János és a magyar képzőművészet.” 5.30: Németh Mária és Pataky Kálmán gramofonlemez. Operarészletek. 6.30: Német nyelvoktatás. 7: Vidák Józsi cigányzenekari

hangversenye. 8.15: A Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése. Komoly zene. **Utána,** kb. 10.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Guttenberg György jazz-zenekarának és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból. Kalmár Pál énekszámával. Dalok, tánczene.

Kedd 17

9.15: Gramofonhangverseny. Zene, ének, operarészletek, könnyebb zene, tánccalok. Közben, 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió háziötösének hangversenye: „Skandináv zene”. Közben, 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: Szunyoghné Tüdős Klára előadása: „Divattudósítás”. 4.30: Károlyi Árpád cigányzenekari hangversenye. Közben, 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.45: Francia nyelvoktatás. 6.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Szórakoztató zene. 7.15: Harsányi Zsolt előadása: „Az olvasó levelet I”. 7.45: A rádió külügyi negyedórája. 8: Chopin (nagy lengyel zeneszerző) emlékhangverseny. Megnyitóbeszéd, zenekar, zongora. **Utána,** kb. 10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Rigó Jancsi cigányzenekari hangversenye. Vargha Imre énekszámával. 11.15: Kalmár Tibor zenekarának hangversenye. Tánccalok.

Szerda 18

9.15: Szalonzenekari hangverseny, komoly és könnyebb zene. Közben, 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny, ének és zongora; komoly zene és magyar dalok. Közben, 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákkfőelőrája. 4: Fuchs István előadása: „Curiéné asszony munkája”. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Szmirnoff Szergej orosz balalaika-zenekarának hangversenye. 5.45: Falu Tamás

elbeszélése: „A kép”. **6.15:** Weile Bärkány Irma hangversenye: „Nyolc nemzet népdala”. **6.45:** Olasz nyelvoktatás. **7.15:** Vitéz Berkó István előadása: „Régi magyar bakancsosok”. Közreműködik az I. honvédegyalozgerezd zenekara. **8.30:** Színműelőadás a Studióból: „Mindig lesznek Juliák”. Komédia 5 képben. Irta John von Druten. Rendező Odry Árpád. **Utána:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** A győri trió hangversenye: zongora, hegedű, gordonka; komoly zene. Utána, kb. **11:** Farkas Sándor cigányzenekari hangversenye, Szánthó Gyula énekszámával.

C s ü t ö r t ö k 19

9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Szórakoztató zene és operett-részletek. Közben, **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Az Egyetemi Énekkarok szőlőnégyesének hangversenye. Kardalok magyar és külföldi szerzőktől. Közben, **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Magyar Thoma István előadása: „A tűz-erdő aránya.” **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Horn János kertészeti felügyelő előadása: „A fiatal gyümölcsös gondozása.” **5.30:** A Korál Kamaratársaság egyházzenei hangversenye a Salétrom-utcai református templomból; ének, orgona, zenekar. **6.55:** Zágón István felolvasása: „Mindemapi esodák.” **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Rigoletto.” Dalmü 4 felvonásban. Zenéjét szerezte: Verdi. **A II. felvonás után:** Időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Magyar Imre cigányzenekari hangversenye. **11:** Gramofonhangverseny; tánczene, zenekar, ének.

P é n t e k 20

9.15: Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Szórakoztató zene. Közben, **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonhangverseny; zene, ének; dalok és tánczene. Közben, **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfőelőrája. **4:** Dresdner Iván

előadása: „Kerti pázsitok, sportpályák és repülőterek füvesítése.” **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Megyeri Gyula jazz-zenekarának hangversenye a Dunapalota szállóból. Tánczene. **5.45:** Schack Béla dr. előadása: „A kereskedői hivatás.” **6.15:** Bura Károly cigányzenekari hangversenye. **7:** Munkásfőelőrája. **7.30:** Az operaházi énekkar hangversenye. Komoly zene. **8.20:** Vojnovich Géza elbeszélése: „Egy élet.” **8.50:** Gramofonhangverseny. Sebő Miklós, Fekete Pál, Balázs Árpád lemezei; táncdalok. **9.50:** Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. **Majd:** Pogány Dezső jazz-zenekarának és győri Vörös Misi cigányzenekarának hangversenye, Vig Miklós énekszámával. Dalok, tánczene. Közben, **10.40:** A Magyar Cserkészszövetség angolnyelvű előadása.

S z o m b a t 21

9.15: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Szórakoztató zene. Közben, **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** A rádió háziötösének hangversenye: „Olasz szerzők.” Komoly zene. Közben, **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Gyermekekjátzóóra. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Szórakoztató zene. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. **6.15:** Rádió amatőrposta. **6.45:** Kuruc dalok. Előadja Pusztay Sándor és Bura Sándor cigányzenekara. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése: „Lakmé.” Dalmü 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Delibes. **Az I. felvonás után:** Időjelzés, hírek. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Kiss Lajos cigányzenekari hangversenye, Herczegh Béla énekszámával. **11.15:** A Pátria jazz-zenekar hangversenye; tánczene.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP: január hó 15-én: 3 órától 3.45-ig: Gramofonhangverseny; dalok, tánczene.

CSÜTÖRTÖK, január hó 19-én: 5 órától 5.30-ig: Gramofonhangverseny; tánczene.

SZOMBAT, január hó 21-én: 6.15-kor: Gramofonhangverseny; tánczene. — *Utána:* „A hét eseményei”.

Hallgassuk a magyar rádió kitűnő műsorát!